

Град Нови Сад

ГРАДСКА УПРАВА ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

ИЗВЕШТАЈ О РЕАЛИЗАЦИЈИ ПРОГРАМА КОРИШЋЕЊА СРЕДСТАВА БУЏЕТСКОГ ФОНДА ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ЗА 2012. ГОДИНУ

март 2013. година

САДРЖАЈ

ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ	1
РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОГРАМА КОРИШЋЕЊА СРЕДСТАВА БУЏЕТСКОГ ФОНДА ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ЗА 2012. ГОДИНУ	
I. ПОДСТИЦАЈНИ, ПРЕВЕНТИВНИ И САНАЦИОНИ ПРОГРАМИ И ПРОЈЕКТИ	8
1. ПОПУНА ЗЕЛЕНИЛА У МОЛИНАРИЈЕВОМ ПАРКУ У ПЕТРОВАРАДИНУ	8
2. САДЊА 2740 САДНИЦА У ОКВИРУ АКЦИЈЕ САДЊЕ 10.000 СТАБАЛА У НОВОМ САДУ	8
3. РЕКОНСТРУКЦИЈА ЗЕЛЕНИЛА ОКО КЛИНИКЕ ЗА НЕУРОПСИХИЈАТРИЈУ У НОВОМ САДУ	8
4. ОЗЕЛЕЊАВАЊЕ СКВЕРА НА УГЛУ КОТОРСКЕ И ЈАНОШИКОВЕ УЛИЦЕ У НОВОМ САДУ	8
5. УНАПРЕЂЕЊЕ ЗЕЛЕНИЛА ОКО БИЦИКЛАНА У РУМЕНАЧКОЈ УЛИЦИ И НА БУЛЕВАРУ ЈОВАНА ДУЧИЋА У НОВОМ САДУ	9
6. УРЕЂЕЊЕ ДВОРИШТА СПОМЕН - ЗБИРКЕ ПАВЛА БЕЉАНСКОГ У НОВОМ САДУ	9
7. САНАЦИЈА ЗЕЛЕНИЛА НА РАСКРСНИЦИ НОВОСАДСКОГ ПУТА И УЛИЦЕ КРАЉА ПЕТРА I У ВЕТЕРНИКУ	9
8. РЕКОНСТРУКЦИЈА ЗЕЛЕНИХ ПОВРШИНА ОБЈЕКТА КОМУНАЛНЕ ИНСПЕКЦИЈЕ НА ТРГУ ДИМИТРИЈА ТУЦОВИЋА У НОВОМ САДУ	9
9. РЕКОНСТРУКЦИЈА ЗЕЛЕНИЛА УЛИЦА У НОВОМ САДУ НАКОН ИЗВОЂЕЊА ИНФРАСТРУКТУРНИХ РАДОВА - I ФАЗА	10
10. ХОРТИКУЛТУРНО УРЕЂЕЊЕ ОКО ЦРКВЕ СВЕТЕ ПЕТКЕ У ПЕТРОВАРАДИНУ	10
11. РЕКОНСТРУКЦИЈА ЗЕЛЕНИХ ПОВРШИНА ОКО ОБЈЕКТА МАТИЦЕ СРПСКЕ У НОВОМ САДУ	10
12. ХОРТИКУЛТУРНО УРЕЂЕЊЕ РАСКРСНИЦЕ НОВИ САД - РУМА - БУКОВАЦ	10
13. ПОПУНА УНИШТЕНОГ ЗЕЛЕНИЛА У ТЕМЕРИНСКОЈ УЛИЦИ У НОВОМ САДУ	11
14. САНАЦИЈА И УРЕЂЕЊЕ ЗЕЛЕНИХ ПОВРШИНА НА ПЕТРОВАРАДИНСКОЈ ТВРЂАВИ У ПЕТРОВАРАДИНУ	11
15. ЗАМЕНА СУВИХ СТАБАЛА НА РАЗЛИЧИТИМ ЛОКАЦИЈАМА У НОВОМ САДУ	11
16. АКЦИЈА "ПРОДУЖИМО ЖИВОТ ЈЕЛКАМА"	12
17. ВАНРЕДНО ОДРЖАВАЊЕ ПРОСТОРА ЗАШТИТНОГ ПОЈАСА ОКО ГРАДСКЕ ДЕПОНИЈЕ У НОВОМ САДУ	12
18. ВАНРЕДНО УРЕЂЕЊЕ ПРИГРАДСКИХ НАСЕЉА САКУПЉАЊЕМ И ОДВОЖЕЊЕМ ОТПАДА И УКЛАЊАЊЕМ СВИХ МАЊИХ ДЕПОНИЈА ИЗ ПРИГРАДСКИХ НАСЕЉА ГРАДА НОВОГ САДА	12
19. УКЛАЊАЊЕ ОТПАДНОГ МАТЕРИЈАЛА У ПРИОБАЛНОМ ДЕЛУ ПОВРШИНСКИХ ВОДОТОКОВА У ПРИГРАДСКИМ НАСЕЉИМА: НОВИ И СТАРИ ЛЕДИНЦИ, ПЕТРОВАРАДИН, СРЕМСКА КАМЕНИЦА И БУКОВАЦ	13
20. ВАНРЕДНО УРЕЂЕЊЕ САОБРАЋАЈНИЦА ВАН НАСЕЉЕНИХ МЕСТА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА И ДОЛМЕ НА ПОТЕЗУ АДИЦЕ - ВЕТЕРНИК - ФУТОГ	13
II. ПРОГРАМИ И ПРОЈЕКТИ ПРАЂЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	13
1. ПРАЂЕЊЕ И ПРОГНОЗА UV ЗРАЧЕЊА НА ТЕРИТОРИЈИ НОВОГ САДА ТОКОМ 2012. ГОДИНЕ	13
2. ПРАЂЕЊЕ СТАЊА И ПРОГНОЗА АЕРОПОЛЕНА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА ЗА 2012. ГОДИНУ	14
3. ПРАЂЕЊЕ МИКРОБИОЛОШКОГ КВАЛИТЕТА ПОДЗЕМНИХ ВОДА ГРАДСКИХ ИЗВОРИШТА ВОДЕ ЗА ПИЋЕ ГРАДА НОВОГ САДА	14
4. МОНИТОРИНГ НЕЈОНИЗУЈУЋЕГ ЕЛЕКТРОМАГНЕТСКОГ ЗРАЧЕЊА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА У 2012. ГОДИНИ	15
5. ПРАЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ ЈАВНИХ КУПАЛИШТА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА ТОКОМ 2012. ГОДИНЕ	16
6. ПРАЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА ТОКОМ 2012. ГОДИНЕ	17
7. ПРАЂЕЊЕ НИВОА БУКЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА ТОКОМ 2012. ГОДИНЕ	18
8. ПРАЂЕЊЕ РАДИОАКТИВНОСТИ ЗЕМЉИШТА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ	

САДА ТОКОМ 2012. ГОДИНЕ.....	18
9. МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ПОВРШИНСКИХ ВОДА НА ПОДРУЧЈУ ГРАДА НОВОГ САДА.....	19
10. ПРАЋЕЊЕ КВАЛИТЕТА ПОЉОПРИВРЕДНОГ И НЕПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА НА ТЕРИТОРИЈИ НОВОГ САДА ТОКОМ 2012. ГОДИНЕ.....	20
III. ПРОГРАМИ ЗАШТИТЕ И РАЗВОЈА ЗАШТИЋЕНИХ ПРИРОДНИХ ДОБАРА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА	20
1. УКЛАЊАЊЕ НЕПОЖЕЉНИХ СТАБАЛА У СПОМЕНИКУ ПРИРОДЕ "ФУТОШКИ ПАРК" У НОВОМ САДУ.....	20
2. САНАЦИЈА СТАЗА У СПОМЕНИКУ ПРИРОДЕ "ФУТОШКИ ПАРК" У НОВОМ САДУ – II ФАЗА.....	20
IV. НАУЧНО ИСТРАЖИВАЧКИ ПРОГРАМИ И ПРОЈЕКТИ	21
1. КРЕИРАЊЕ БАЗЕ ПОДАТАКА СВИХ ИЗВОРА НЕЈОНИЗУЈУЋЕГ ЗРАЧЕЊА У РАДИО-ФРЕКВЕНЦИЈСКОМ ОПСЕГУ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА.....	21
2. ПРЕДИКЦИЈА НИВОА ЕМ ПОЉА У РАДИО-ФРЕКВЕНЦИЈСКОМ ОПСЕГУ У ЦИЉУ ПРОЦЕНЕ УГРОЖЕНОСТИ СТАНОВНИШТВА НА ПРОИЗВОЉНО ИЗАБРАНОЈ ЛОКАЦИЈИ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА.....	21
3. ПОТЕНЦИЈАЛИ ЗА ПРОИЗВОДЊУ БИОГАСА У НОВОМ САДУ И ДОПРИНОС ЗАШТИТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ.....	22
4. ПРЕЦИЗИРАЊЕ ПОСТУПКА ЗА ОДРЕЂИВАЊЕ ИЗЛОЖЕНОСТИ ЕЛЕКТРИЧНИМ, МАГНЕТСКИМ И ЕЛЕКТРОМАГНЕТСКИМ ПОЉИМА У ПРИСУСТВУ ВИШЕ ИЗВОРА.....	22
5. НАСТАВАК ИСПИТИВАЊА ИЗЛОЖЕНОСТИ ЉУДИ МАГНЕТСКОМ ПОЉУ ТРАФОСТАНИЦА.....	23
6. ОДРЕЂИВАЊЕ КОНЦЕНТРАЦИЈА ТЕШКИХ МЕТАЛА У УЗОРЦИМА КОРЕНАСТО-КРТОЛАСТОГ И ЛУКОВИЧАСТОГ ПОВРЋА ПРОИЗВЕДЕНОГ У ОКОЛИНИ НОВОГ САДА.....	23
7. ПРОШИРЕЊЕ ФУНКЦИОНАЛНОСТИ И ИНТЕГРАЦИЈА ИНТЕРНЕТ ПОРТАЛА У ИНФОРМАЦИОНУ МРЕЖУ ЗА ИСПИТИВАЊЕ ЕЛЕКТРОМАГНЕТСКИХ ПОЉА - SEMONT.....	24
8. СТРАТЕШКО МАПИРАЊЕ БУКЕ И АКЦИОНИ ПЛАН.....	24
9. РАЗВОЈ ПРОГРАМСКОГ СИСТЕМА ЗА ВИШЕКРИТЕРИЈУМСКО ВРЕДНОВАЊЕ ОПТЕРЕЂЕЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ДЕЛОВА ГРАДА НОВОГ САДА.....	25
10. ПОТЕНЦИЈАЛ ФОРМИРАЊА БИОФИЛМА И ПРИСУСТВО ОПОРТУНИСТИЧКИХ ПАТОГЕНА У ДИСТРИБУТИВНОМ СИСТЕМУ ВОДЕ ЗА ПИЋЕ ГРАДА НОВОГ САДА.....	25
11. МОНИТОРИНГ КОНЦЕНТРАЦИЈЕ ПОЛУТАНАТА У ПОВРЋУ НА ЗЕЛЕНИМ ПИЈАЦАМА У НОВОМ САДУ.....	26
12. КОНТИНУАЛНИ ON-LINE МОНИТОРИНГ ОТПАДНИХ ВОДА ГРАДА НОВОГ САДА.....	27
13. ПОВЕЋАЊЕ ВИТАЛНОСТИ ДРВЕЋА У УРБАНИМ УСЛОВИМА.....	27
14. ДЕФИНИСАЊЕ КАТЕГОРИЈЕ СТАБАЛА ТОПОЛЕ У НОВОМ САДУ ПРЕМА ХИТНОСТИ УКЛАЊАЊА.....	28
15. АНАЛИЗА УТИЦАЈА САОБРАЋАЈА У НОВОМ САДУ НА ЕМИСИЈУ NO ₂ И PM ₁₀ И ОБУКА КАДРОВА ГРАДСКЕ УПРАВЕ.....	28
16. OSHRA-NS/ОХРАТОКСИН У ЗРНАСТОЈ ХРАНИ У МАЛОПРОДАЈНИМ ОБЈЕКТИМА НОВОГ САДА: ПРОЦЕНА РИЗИКА ПО ЗДРАВЉЕ.....	29
17. КВАНТИФИКАЦИЈА РЕЗИДУА ПЕРЗИСТЕНТНИХ ОРГАНСКИХ ПОЛУТАНАТА У УЗОРЦИМА КРВИ ПУПЧАНИКА И ХУМАНОГ МЛЕКА НА ПОДРУЧЈУ ГРАДА НОВОГ САДА.....	30
18. РАЗВОЈНА ИСТРАЖИВАЊА ДЕТЕКЦИЈЕ И КВАНТИФИКАЦИЈЕ EMERGING СУПСТАНЦИ/ФАРМАЦЕУТИКА У ВОДИ ДУНАВА КОД НОВОГ САДА.....	31
19. УВОЂЕЊЕ ПЛУТАЈУЋЕГ ПОКРЕТНОГ ЕКОРЕМЕДИЈАЦИОНОГ СИСТЕМА (ППЕС) ЗА ПРЕЧИШЋАВАЊЕ ВОДА.....	31
V. ОБРАЗОВНЕ АКТИВНОСТИ И ЈАЧАЊЕ СВЕСТИ О ПОТРЕБИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	32
1. НОВОСАДСКО ПРОЛЕЋЕ.....	32
2. ЕКОПРОФИТ – НОВИ САД.....	32
3.ЗЕЛЕНО КЛАТНО - ПОЗОРИШНА И ЛИКОВНА УМЕТНОСТ У СЛУЖБИ ЕКОЛОГИЈЕ.....	33

4. БРЕНД "ФУТОШКИ КУПУС" СТВАРАЊЕ И РАЗВИЈАЊЕ СВЕСТИ О ЗНАЧАЈУ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ КРОЗ ПРОИЗВОДЊУ ЗДРАВЕ ХРАНЕ.....	33
5. ОБЕЛЕЖАВАЊЕ 5. ЈУНА-МЕЂУНАРОДНОГ ДАНА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ МОДНОМ РЕВИЈОМ МОДЕЛА ИЗ КОЛЕКЦИЈЕ "THE FAIRIES FROM THE HEART OF FOREST"ОД ОРГАНСКИХ И БИОРАЗГРАДИВИХ МАТЕРИЈАЛА.....	33
6. ЗЕЛЕНА ПАТРОЛА НА ДЕЛУ.....	34
7. ФЕСТИВАЛ "МЛАДИ, ЗДРАВО ДА СТЕ!".....	34
8. 18. ФЕСТИВАЛ МЕДА - НОВИ САД 2012.....	34
9. XVI МЕЂУНАРОДНА ЕКО-КОНФЕРЕНЦИЈА VII ЗДРАВСТВЕНО БЕЗБЕДНА ХРАНА.....	34
10. ОБЈАВЉИВАЊЕ МОНОГРАФСКЕ ПУБЛИКАЦИЈЕ "АРХУСКА КОНВЕНЦИЈА У ПРВУ И ПРАКСИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ".....	35
11. ДРУГИ САЗИВ МЕЂУНАРОДНЕ ВАЈАРСКЕ КОЛОНИЈЕ "ART RECYCLE 2012"- МЕЂУНАРОДНА УМЕТНИЧКА КОЛОНИЈА СКУЛПТУРА ОД ОТПАДНЕ И РЕЦИКЛИРАНЕ ПЛАСТИКЕ- ТЕМА:ДУНАВ.....	35
12. НЕГУЈ ГРАНУ НА КОЈОЈ СЕДИШ.....	35
13. ЗЕЛЕНО ВОЛИМ ТЕ ЗЕЛЕНО.....	36
14. ВИДЕО ПРОДУКЦИЈА У СЛУЖБИ ЈАЧАЊА СВЕСТИ О ПОТРЕБИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ.....	36
15. РАЗВРСТАТИ (РАЗВРСТАЈ) СМЕЋЕ НИЈЕ УМЕЋЕ.....	36
16. НАЈБОЉИ ПРИЈАТЕЉ.....	36
17. ЗА ОЗОНСКИ ОМОТАЧ.....	37
18. YOUTH ENCOUNTER ON SUSTAINABILITY"- SERBIA 2012-ИДЕМО ДАЉЕ.....	37
19. УТИЦАЈ ПОПУЛАЦИЈА НАПУШТЕНИХ КУЋНИХ ЉУБИМАЦА НА КВАЛИТЕТ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ.....	37
20. ЗЕЛЕНИ ГРАД.....	37
21. ЗАБАВНА УЧИОНИЦА.....	38
22. ГОРАНСКИ ЧЕТВРТАК.....	38
23. ГОРАНСКИ ЕКО-КАМП "ТЕСТЕРА 2012".....	38
24. МАЛА ШКОЛА АРАНЖИРАЊА ЦВЕЋА.....	39
25. АРХУС ЦЕНТАР – ИНФОРМИСАЊЕМ И ЗНАЊЕМ ДО ЗДРАВЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ.....	39
26. У ПАРКУ ДЕТИЊСТВА.....	40
27. НА ПУТУ ЕКОЛОГИЈЕ.....	40
28. АКЦИОНИ ПЛАН ПРИСТУПАЧНОСТИ ГРАДА НОВОГ САДА.....	40
29. НЕ ОТПАДАЈ ПО КАМПУСУ - МИ СМО ОДЛЕПИЛИ.....	40
30. КЊИГА-КАТАЛОГ "SAVE AS... (САЧУВАЈ...)" ЕКОЛОШКИ И АНГАЖОВАНИ ПЛАКАТ.....	41
31. ХЕРБАРИЈУМ'.....	41
32. КОЛАЖОМ ПРОТИВ ЗАГАЂИВАЧА.....	41
33. ХАБИТАТ – САЈАМ КУЛТУРЕ И ЕДУКАЦИЈЕ 2012.....	41
34. ФОТО МАРАТОН НОВИ САД.....	42
35. УШТЕДИ ЕНЕРГИЈУ, УШТЕДИ НОВАЦ, УЛОЖИ У БУДУЋНОСТ.....	42
36. ЕДУКАЦИЈА О ЗАШТИТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ КРОЗ ОДГОВОРНО ВЛАСНИШТВО НАД ЖИВОТИЊАМА – ЈАЧАЊЕ СВЕСТИ ВЛАСНИКА И ДРЖАОЦА ЖИВОТИЊА О ПОТРЕБИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ПРЕДУЗИМАЊЕ АДЕКВАТНИХ МЕРА У ЦИЉУ СУЗБИЈАЊА И ПРЕВЕНЦИЈЕ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ ЖИВОТИЊА.....	42
37. "ЕКО ЛИСТ" - ИНФОРМАТИВНО ГЛАСИЛО.....	42
38. ALTERNATIVE POWER THINKING.....	43
39. VIII МЕЂУНАРОДНА ИЗЛОЖБА ФОТОГРАФИЈА"ЦАРСТВО ГЉИВА.....	43
40. 'УПОЗНАЈМО И ЗАШТИТИМО ГРАДСКЕ ЛАСТЕ И ЦРНЕ ЧИОПЕ У НОВОМ САДУ.....	43
41. ИЗРАДА ИДЕЈНОГ КОНЦЕПТА САЈАМСКОГ НАСТУПА, ДИЗАЈН ЕЛЕМЕНАТА И СУПЕРВИЗИЈА ПРОДУКЦИЈЕ ШТАНДА ГРАДСКЕ УПРАВЕ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, НА САЈМУ ЕКО-СВЕТ.....	43
42. ЈАЧАЊЕ СВЕСТИ О ПОТРЕБИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ КРОЗ ЕДУКАЦИЈУ БАЗИРАНУ НА АКТУЕЛНИМ ПРИЛАЗИМА У ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ.....	44

43. RE/8 DESING PARK" НЕДЕЉА ЕКОДИЗАЈНА.....	44
44. НОВОСАДСКА ЈЕСЕН.....	44
45. ЕКОТУРИЗАМ У ЗАШТИЋЕНИМ ПОДРУЧЈИМА ПРИРОДЕ У ВОЈВОДИНИ.....	45
46. ПОКРИЋЕ ТРОШКОВА УЧЕШЋА ГРАДСКЕ УПРАВЕ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА МЕЂУНАРОДНИМ САЈМОВИМА "ЛОРИСТ" (21. МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ ЕКОЛОГИЈЕ "ЕКО - СВЕТ").....	45
47. 100% ЈЕЛКА - ЈЕЛКА СА БУСЕНОМ.....	45
48. МАРКИРАЊЕ ДРВЕНАСТИХ ВРСТА БИЉАКА НА ПРОСТОР УНИВЕРЗИТЕТСКОГ КАМПУСА У НОВОМ САДУ.....	45
49. РЕЦИКЛАЖА КУЋНОГ ОТПАДА.....	46
50. КОНКУРС:ВОЛИМ ЗЕЛЕНО.....	46
51. ДА ЖИВИМО У ЗЕЛЕНОМ ГРАДУ.....	46
52. ШКОЛА ЗА ЕКОЛОГЕ У ВРШЊАЧКОЈ ЕДУКАЦИЈИ.....	46
.....53. ОВАКО ЈА ЧУВАМ ПРИРОДУ.....	47
.....54. И СВИРАМ И РЕЦИКЛИРАМ.....	47
.....55. ДОБРА ПРАКСА - ЖИВОТНА СРЕДИНА И ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ.....	47
.....56. ПРАВО ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ-ИНКЛУЗИВНА ЕКОЛОГИЈА У ПРАКСИ'.....	47
.....57. ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНИ, ТРАНСДИСЦИПЛИНАРНИ И ХОЛИСТИЧКИ ПРИСТУП ЗАШТИТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ.....	48
.....58. ТРЕНИНГ ЗА ЕКОЛОШКИ НОВИ САД.....	48
.....59. УЧИМО, ДА БИСМО НАУЧИЛИ ДРУГЕ.....	49
.....60. ЗАЈЕДНО КРОЗ ЗЕЛЕНО.....	49
.....61. ПЛАНЕТИ ПОМАЖИ У РЕЦИКЛАЖИ.....	50
.....62. АКО ЗНАМ И РАЗУМЕМ, МОГУ И ДА САЧУВАМ.....	50
.....63. САТ ЗА НАШУ ПЛАНЕТУ.....	50
.....64. ОБЕЛЕЖАВАЊЕ 5. ЈУНА - СВЕТСКОГ ДАНА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ.....	50
VI. ИНФОРМИСАЊЕ И ОБЈАВЉИВАЊЕ ПОДАТАКА О СТАЊУ И КВАЛИТЕТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	51
1. РЕКОНСТРУКЦИЈА ИНТЕРНЕТ ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ ГРАДСКЕ УПРАВЕ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ.....	51
2. ШТАМПАЊЕ ЕДУКАТИВНОГ ПРОПАГАНДНОГ МАТЕРИЈАЛА ПРЕМА ИДЕЈНИМ РЕШЕЊИМА.....	51
3. НАРОДНА БИБЛИОТЕКА СРБИЈЕ - ISBN ознака.....	51
VII. ТРОШКОВИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА	51

ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ

На основу члана 4. став 1. Одлуке о накнади за заштиту и унапређење животне средине на територији Града Новог Сада ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 27/05, 51/08 и 4/10), а у вези са чланом 100. став 3. и 5. Закона о заштити животне средине ("Службени гласник Републике Србије", бр. 135/04, 36/09, 36/09-др.закон, 72/09-др.закон и 43/11-одлука УС), Градоначелник Града Новог Сада је, по прибављеној сагласности Министарства животне средине и просторног планирања број: 401-00-181/2012-01 од 9. фебруара 2012. године, донео Програм коришћења средстава буџетског фонда за заштиту животне средине за 2012. годину којим је утврђена намена и начин коришћења средстава Буџетског фонда за заштиту животне средине.

Програм обухвата: подстицајне, превентивне и санационе програме и пројекте; програме и пројекте праћења стања животне средине (мониторинг) на територији Града Новог Сада; програме заштите и развоја заштићених природних добара на територији Града Новог Сада; научноистраживачке програме и пројекте; образовне активности и јачање свести о потреби заштите животне средине; информисање и објављивање података о стању и квалитету животне средине и трошкове реализације програма.

Програм коришћења средстава буџетског фонда за заштиту животне средине за 2012. годину ("Службени лист Града Новог Сада" бр. 6/12, 10/12 - исправка, 50/12, 53/12 и 54/12 - исправка) конципиран је на бази планираних прихода од 283.713.230,43 динара, опредељених Одлуком о буџету Града Новог Сада за 2012. годину ("Службени лист Града Новог Сада" бр. 50/11 и 47/12).

ПЛАНИРАНИ И ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ у 2012. години

Ред. број	ВРСТА ПРИХОДА	Планирани приходи у дин.	Остварени приходи у дин
1.	Накнада за заштиту животне средине	240.000.000,00	229.059.910,26
2.	Накнада за загађивање животне средине	31.100.000,00	29.081.086,98
3.	Нераспоређени вишак прихода из ранијих година - суфицит	11.413.230,43	11.413.230,43
4.	Текући добровољни трансфери од физичких и правних лица у корист нивоа градова	1.200.000,00	1.200.000,00
	УКУПНО:	283.713.230,43	270.754.227,67

Остварени приходи у 2012. години били су за 12.959.002,76 динара мањи од планираних.

ПЛАНИРАНИ И ОСТВАРЕНИ РАСХОДИ у 2012. години

Ред. број	ВРСТА РАСХОДА	Планирани расходи у дин.	Остварени расходи у дин.
I	Подстицајни, превентивни и санациони програми и пројекти	189.213.230,43	180.320.394,29
II	Програми и пројекти праћења стања животне средине (мониторинг) на територији Града Новог Сада	21.200.000,00	21.173.517,00
III	Програми заштите и развоја заштићених природних добара на територији Града Новог Сада	8.750.000,00	8.725.209,17
IV	Научно истраживачки програми и пројекти	10.850.000,00	10.800.000,00
V	Образовне активности и јачање свести о потреби заштите животне средине	25.100.000,00	22.115.740,84

Извештај о реализацији Програма коришћења средстава Буџетског фонда за заштиту животне средине за 2012. годину

VI	Информисање и објављивање података о стању и квалитету животне средине	7.000.000,00	3.586.832,00
VII	Трошкови реализације Програма	21.600.000,00	18.153.995,17
УКУПНО:		283.713.230,43	264.875.688,47

**ФИНАНСИЈСКА РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОГРАМА КОРИШЋЕЊА СРЕДСТАВА
БУЏЕТСКОГ ФОНДА ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ЗА 2012. ГОДИНУ**

I. ПОДСТИЦАЈНИ, ПРЕВЕНТИВНИ И САНАЦИОНИ ПРОГРАМИ И ПРОЈЕКТИ

Ред. бр.	НАЗИВ ПРОГРАМА - ПРОЈЕКТА	НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА	Износ у динарима
1.	Попуна зеленила у Молинаријевом парку у Петроварадину	ЈКП "Градско зеленило"	2.122.297,53
2.	Садња 2740 садница у оквиру акције 10000 стабала у Новом Саду	ЈКП "Градско зеленило"	3.197.975,47
3.	Реконструкција зеленила око Клинике за неуропсихијатрију у Новом Саду	ЈКП "Градско зеленило"	2.011.267,22
4.	Озелењавање сквера на углу Которске и Јаношикове улице у Новом Саду	ЈКП "Градско зеленило"	1.408.705,86
5.	Унапређење зеленила око бициклана у Руменачкој улици и на Булевару Јована Дучића у Новом Саду	ЈКП "Градско зеленило"	6.906.485,90
6.	Уређење дворишта Спомен - збирке Павла Бељанског	ЈКП "Градско зеленило"	694.625,47
7.	Санација зеленила на раскрсници Новосадског пута и Улице краља Петра I у Ветернику	ЈКП "Градско зеленило"	5.752.014,71
8.	Реконструкција зелених површина објекта Комуналне инспекције на Тргу Димитрија Туцовића у Новом Саду	ЈКП "Градско зеленило"	336.722,96
9.	Реконструкција зеленила улица у Новом Саду након извођења инфраструктурних радова - I фаза	ЈКП "Градско зеленило"	26.514.532,65
10.	Хортикултурно уређење око цркве Свете Петке у Петроварадину	ЈКП "Градско зеленило"	3.067.692,68
11.	Реконструкција зелених површина око објекта Матице српске у Новом Саду	ЈКП "Градско зеленило"	1.946.329,63
12.	Хортикултурно уређење раскрснице Нови Сад - Рума - Буковац	ЈКП "Градско зеленило"	2.073.842,01
13.	Попуна уништеног зеленила у Темеринској улици у Новом Саду	ЈКП "Градско зеленило"	3.936.537,64
14.	Санација и уређење зелених површина на Петроварадинској тврђави у Петроварадину	ЈКП "Градско зеленило"	49.999.461,22

15.	Замена сувих стабала на различитим локацијама у Новом Саду	ЈКП "Градско зеленило"	19.079.712,62
16.	Акција "Продужимо живот јелкама"	ЈКП "Градско зеленило"	999.997,92
17.	Ванредно одржавање простора заштитног појаса око Градске депоније у Новом Саду	ЈКП "Чистоћа"	5.600.412,00
18.	Ванредно уређење приградских насеља сакупљањем и одвожењем отпада и уклањањем свих мањих депонија из приградских насеља Града Новог Сада	ЈКП "Чистоћа"	16.365.888,00
19.	Уклањање отпадног материјала у приобалном делу површинских водотокова у приградским насељима: Нови и Стари Лединци, Петроварадин, Сремска Каменица и Буковац	ЈКП "Чистоћа"	6.898.920,00
20.	Ванредно уређење саобраћајница ван насељених места на територији Града Новог Сада и долме на потезу Адице-Ветерник-Футог	ЈКП "Чистоћа"	21.406.972,80
УКУПНО:			180.320.394,29

II. ПРОГРАМИ И ПРОЈЕКТИ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Ред. бр.	НАЗИВ ПРОГРАМА - ПРОЈЕКТА	НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА	Износ у динарима
1.	Праћење и прогноза индекса UV зрачења на територији Града Новог Сада током 2012. године	ПМФ-Департман за физику	1.000.000,00
2.	Праћење стања и прогноза аеропољена на територији Града Новог Сада	ПМФ-Департман за биологију и екологију	900.000,00
3.	Праћење микробиолошког квалитета подземних вода градских изворишта воде за пиће Града Новог Сада	ПМФ-Департман за биологију и екологију	650.000,00
4.	Мониторинг нејонизујућег електромагнетског зрачења на територији Града Новог Сада у 2012. години	Факултет техничких наука Универзитета у Новом Саду	800.000,00
5.	Праћење квалитета површинске воде јавних купалишта на територији Града Новог Сада током 2012. године	Институт за јавно здравље Војводине	1.097.398,20
6.	Праћење квалитета ваздуха на територији Града Новог Сада током 2012. године	Институт за јавно здравље Војводине	12.972.718,80
7.	Праћење нивоа буке на територији Града Новог Сада током 2012. године	Институт за јавно здравље Војводине	1.493.761,20
8.	Праћење радиоактивности земљишта на територији Града Новог Сада током 2012. године	Природно математички факултет Универзитета у Новом Саду	800.000,00
9.	Мониторинг квалитета површинских вода на подручју Града Новог Сада	Пољопривредни факултет-Департман за уређење вода	660.000,00
10.	Праћење квалитета пољопривредног и непољопривредног земљишта на територији Града Новог Сада током 2012. године	Институт за ратарство и повртарство Нови Сад	799.638,80
УКУПНО:			21.173.517,00

III. ПРОГРАМИ И ПРОЈЕКТИ ЗАШТИТЕ И РАЗВОЈА

Извештај о реализацији Програма коришћења средстава Буџетског фонда за заштиту животне средине за 2012. годину

ЗАШТИЋЕНИХ ПРИРОДНИХ ДОБАРА

Ред.б р.	НАЗИВ ПРОГРАМА - ПРОЈЕКТА	НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА	Износ у динарима
1.	Уклањање непожељних стабала у Споменику природе "Футошки парк" у Новом Саду	ЈКП "Градско зеленило"	644.578,62
2.	Санација стаза у Споменику природе "Футошки парк" у Новом Саду -II фаза!	ЈКП "Градско зеленило"	8.080.630,55
УКУПНО:			8.725.209,17

IV. НАУЧНО - ИСТРАЖИВАЧКИ ПРОГРАМИ И ПРОЈЕКТИ

Ред.б р.	НАЗИВ ПРОГРАМА - ПРОЈЕКТА	НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА	Износ у динарима
1.	Креирање базе података свих извора н.з. у радио-фреквенцијском опсегу на територији Града Новог Сада	Факултет техничких наука Универзитета у Новом Саду	900.000,00
2.	Предикција нивоа ЕМ поља у радио-фреквенцијском опсегу у циљу процене угрожености становништва на произвољно изабраној локацији на територији Града Новог Сада	Факултет техничких наука Универзитета у Новом Саду	300.000,00
3.	Потенцијали за производњу биогаза у Новом Саду и допринос заштити животне средине	Факултет техничких наука Универзитета у Новом Саду	1.500.000,00
4.	Прецизирање поступка за одређивање изложености електричним, магнетским и електромагнетским пољима у присуству више извора, носиоца пројекта	Факултет техничких наука Универзитета у Новом Саду	400.000,00
5.	Наставак испитивања изложености људи магнетном пољу трафостаница	Факултет техничких наука Универзитета у Новом Саду	450.000,00
6.	Одређивање концентрације тешких метала у узорцима коренасто-кртлостаг и луковичастиг поврћа произведеног у околини Новог Сада	Пољопривредни факултет Нови Сад	400.000,00
7.	Проширење функционалности и интеграција интернет портала у информациону мрежу за испитивање електромагнетских поља-SEMONT	Факултет техничких наука Универзитета у Новом Саду	300.000,00
8.	Стратешко мапирање буке и акциони план	Технолошки факултет Нови Сад	950.000,00
9.	Развој програмског система за вишекритеријумско вредновање оптерећења животне средине делова Града Новог Сада	Факултет техничких наука Универзитета у Новом Саду	750.000,00
10.	Потенцијал формирања биофилма и присуство опортунистичких патогена у дистрибутивном систему воде за пиће Града Новог Сада	Природно математички факултет Универзитета у Новом Саду	200.000,00
11.	Мониторинг концентрације полутаната у поврћу на зеленим пијацама у Новом Саду	Природно математички факултет Универзитета у Новом Саду	300.000,00
12.	Континуални <i>on-line</i> мониторинг отпадних вода Града Новог Сада, носиоца пројекта	Факултет техничких наука Универзитета у Новом Саду	1.000.000,00
13.	Повећање виталности дрвећа у урбаним условима	Институт за низијско шумарство и животну средину,	200.000,00

		Нови Сад	
14.	Дефинисање категорије стабала топола у Новом Саду према хитности уклањања	Институт за низијско шумарство и животну средину, Нови Сад	200.000,00
15.	Анализа утицаја саобраћаја у Новом Саду на емисију NO ₂ и IPM10 и обука кадрова Градске управе	Факултет техничких наука Универзитета у Новом Саду	500.000,00
16.	OCHRA-NS/охратоксин у зрнастој храни у малопродајним објектима Новог Сада: Процена ризика по здравље	Институт за јавно здравље Војводине	600.000,00
17.	Квантификација резидуа перзистентних органских полутаната у узорцима крви пупчаника и хуманог млека на подручју Града Новог Сада	Факултет техничких наука Универзитета у Новом Саду	600.000,00
18.	Развојна истраживања, детекција и квантификација <i>emerging</i> супстанци / фармацеутика у води Дунава код Новог Сада	Факултет техничких наука Универзитета у Новом Саду	450.000,00
19.	Увођење плутајућег покретног екоремедијационог система (ППЕС) за пречишћавање вода (донација НИС-а)	Природно математички факултет Универзитета у Новом Саду	800.000,00
УКУПНО:			10.800.000,00

V. ОБРАЗОВНЕ АКТИВНОСТИ И ЈАЧАЊЕ СВЕСТИ О ПОТРЕБИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Ред.б р.	НАЗИВ ПРОГРАМА - ПРОЈЕКТА	НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА	Износ у динарима
1.	"Новосадско пролеће"	Покрет горана Новог Сада	869.000,00
2.	"ЕКОпрофит Нови Сад" II део	DENKSTATT GMBH WIEN	1.951.502,00
3.	ЗЕЛЕНО КЛАТНО-Позориште и ликовна уметност у служби екологије	"Страда" Нови Сад	150.000,00
4.	Бренд "Футошки купус" стварање и развијање свести о значају заштите животне средине кроз производњу здраве хране	Удружење произвођача и прерађивача футошког купуса и футошког киселог купуса "ФУТОШКИ КУПУС"	489.000,00
5.	Обележавање 5. јуна - међународног дана заштите животне средине модном ревијом модела из колекције "The Fairies from the Hart of Forest" од органских и биоразградивих материјала	Удружење "Река"	200.000,00
6.	Документарни ТВ серијал "Зелена патрола на делу"	Удружење "Војвођанска зелена иницијатива"	100.000,00
7.	Фестивал "Млади здраво да сте"	Удружење "Војвођанска зелена иницијатива"	100.000,00
8.	Фестивал меда-Нови Сад 2012	Друштво пчелара "Јован Живановић" Нови Сад	350.000,00
9.	XVI међународна Еко-конференција VII здравствено безбедна храна	Еколошки покрет Новог Сада	300.000,00
10.	Објављивање монографске публикације "Архуска конвенција у праву и пракси Републике Србије"	Друштво за политику и право животне средине Equilibrium Србија	200.000,00
11.	Други сазив међународне вајарске колоније "ART RECYCLE 2012" - Међународна уметничка колонија скулптура од отпада и рециклиране пластике - Тема: ДУНАВ	Удружење "Центар за рециклажу уметности"	200.000,00
12.	Негуј грану на којој седиш	Прво удружење за екологију и заштиту од дејства ватре "EcoFire"	150.000,00
13.	Еколошки квиз за ученике основних школа "Зелено, волим те, зелено"	Power Media Production d.o.o., Нови Сад	1.000.000,00
14.	Видео продукција у служби јачања	Contrast Media, аудио-видео	400.000,00

	свести о потреби заштите животне средине	продукција, Нови Сад	
15.	Разврстати (Разврстај) Смеће није умеће	"ТОТАЛ ИДЕА" агенција за маркетинг и консалтинг	250.000,00
16.	Најбољи пријатељ	Установа Студентски културни центар у Новом Саду	600.000,00
17.	За озонски омотач	Новосадски еколошки центар, Нови Сад	100.000,00
18.	"Youth Encounter on Sustainability"- Serbia 2012 - Идемо даље, носиоца	Удружење "Инжењери заштите животне средине"	200.000,00
19.	Утицај популација напуштених кућних љубимаца на квалитет животне средине	Завод за антирабичну заштиту- Пастеров завод, Нови Сад	200.000,00
20.	Зелени град	ДНЕВНИК ВОЈВОДИНА ПРЕС д.о.о Предузеће за издавање и штампање новина, Нови Сад	450.000,00
21.	Забавна учионица	Покрет горана Новог Сада	350.000,00
22.	Горански четвртак	Покрет горана Новог Сада	350.000,00
23.	Горански еко-камп "Тестера 2012"	Покрет горана Новог Сада	500.000,00
24.	Мала школа аранжирања цвећа	Покрет горана Новог Сада	350.000,00
25.	"Архус центар" - информисањем и знањем до здраве животне средине	ФЛУИД Фонд за локално унапређење и демократију	490.000,00
26.	У парку детињства	Удружење "Каспар"	200.000,00
27.	На путу екологије	Удружење "Каспар"	150.000,00
28.	Акциони план приступачности Града Новог Сада 2012-2013	Центар "Живети исправно"	100.000,00
29.	Не отпадај по кампусу-ми смо одлепили 4!!!	Студентска асоцијација Факултета техничких наука	100.000,00
30.	Књига-Каталог SAVE AS... (САЧУВАЈ...) ЕКОЛОШКИ И АНГАЖОВАНИ ПЛАКАТ	Удружење уметника "ЛИКОВНИ КРУГ"	180.000,00
31.	Хербаријум	Школа за основно и средње образовање "Милан Петровић"	200.000,00
32.	Колажом против загађивача	Школа за основно и средње образовање "Милан Петровић"	200.000,00
33.	Хабитат - Сајам културе и едукације 2012.	Фонд за развој комуникација - ЦДФ	150.000,00
34.	Фотомаратон, Нови Сад	Удружење "Европски развојни центар"	150.000,00
35.	Уштеди енергију, уштеди новац, уложи у будућност	Савез студената Факултета техничких наука у Новом Саду	100.000,00
36.	Едукација о заштити животне средине кроз одговорно власништво над животињама	Ветеринарска станица Нови Сад ад	600.000,00
37.	"Еко лист"-информативно гласило	Удружење "Зелени круг"	150.000,00
38.	Alternative Power Thinking	Савез студената Факултета техничких наука у Новом Сад	100.000,00
39.	VIII међународна изложба "Царство гљива"	Јавно предузеће Национални парк Фрушка гора	100.000,00
40.	Упознајмо и сачувајмо градске ласте и црне чиопе у Новом Саду	Друштво за заштиту и проучавање птица Србије	40.000,00
41.	Израда Идејног концепта сајамског наступа, дизајн елемената и супервизија продукције штанда Градске управе за заштиту животне средине, на сајму ЕКО-СВЕТ	Kitchen & Good Wolf Нови Сад	322.140,00
42.	Јачање свести о потреби заштите животне средине кроз едукацију базирану на актуелним прилазима Европској унији	Факултет техничких наука Универзитета у Новом Саду	654.208,52
43.	Недеља еко дизајна "RE/8 DESIGN PARK"	Удружење "Река"	80.000,00
44.	"НОВОСАДСКА ЈЕСЕН"	Покрет горана Новог Сада	815.000,00
45.	"Екотуризам у заштићеним подручјима природе у Војводини"	Покрет горана Новог Сада	872.000,00
46.	"Покриће трошкова учешћа Градске	АД "Новосадски сајам" Нови	441.390,32

	управе за заштиту животне средине на Међународним сајмовима "ЛОРИСТ" (21. Међународни сајам екологије "ЕКО-СВЕТ")	Сад	
47.	"100% јелка - јелка са бусеном"	Покрет горана Новог Сада	390.000,00
48.	Маркирање дрвенстих врста биљака на простору Универзитетског кампуса у Новом Саду	Природно математички факултет Универзитета у Новом Саду	300.000,00
49.	Рециклажа кућног отпада	Пољопривредна школа са домом ученика Футог	60.000,00
50.	Конкурс: Волим зелено	Гимназија "Е-Гимназија" Нови Сад	700.000,00
51.	Да живимо у зеленом граду	Гимназија "Е-Гимназија" Нови Сад	800.000,00
52.	Школа за екологе у вршњачкој едукацији	Удружење Савез извиђача Војводине Нови Сад	320.500,00
53.	Овако ја чувам природу	Удружење Одред извиђача "Иво Лола Рибар" Нови Сад	249.000,00
54.	Акција "И свирам и рециклирам"	Удружење "SYNTHESIS MEDIA" Нови Сад	500.000,00
55.	Добра пракса-животна средина и особе са инвалидитетом	Удружење ЦЕНТАР ЗА ОБУКУ И РЕКРЕАЦИЈУ из Сремске Каменице	250.000,00
56.	Право животне средине-Инклузивна екологија у пракси	Удружење ЦЕНТАР ЗА ОБУКУ И РЕКРЕАЦИЈУ из Сремске Каменице	250.000,00
57.	Интердисциплинарни, трансдисциплинарни и холистички приступ заштити животне средине	Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад	200.000,00
58.	Тренинг за еколошки Нови Сад	Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад	200.000,00
59.	Учимо, да бисмо научили друге	Удружење "Центар за демократију и развој" Нови Сад	548.000,00
60.	Заједно кроз зелено	Удружење "Центар за демократију и развој" Нови Сад	944.000,00
61.	Планети помажи у рециклажи (донација НИС-а)	Удружење грађана Recycle green из Новог Сада	100.000,00
62.	Ако знам и разумем, могу и да сачувам (донација НИС-а)	"Удружење Архус центар Нови Сад" из Сремске Каменице	300.000,00
УКУПНО:			22.115.740,84

VI. ИНФОРМИСАЊЕ И ОБЈАВЉИВАЊЕ ПОДАТАКА О СТАЊУ И КВАЛИТЕТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Ред. бр.	НАЗИВ ПРОГРАМА - ПРОЈЕКТА	НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА	Износ у динарима
1.	Реконструкција интернет презентације Градске управе за заштиту животне средине	Факултет техничких наука Универзитета у Новом Саду	737.500,00
2.	Штампање едукативног пропагандног материјала према идејним решењима	"Стојков" Штампарија ДОО Нови Сад	2.847.632,00
3.	НАРОДНА БИБЛИОТЕКА СРБИЈЕ - ISBN ознака	Градска управа за заштиту животне средине	1.700,00
УКУПНО:			3.586.832,00

VII. ТРОШКОВИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА

Ред. бр.	НАЗИВ	НОСИЛАЦ	Износ у динарима
1.	Оглас у "Дневнику" за конкурс	Градска управа за заштиту животне средине	5.154,24

2.	Трошкови платног промета и инопровизије - Пројекат "ЕСОprofit Novi Sad" - Народна банка Србије	Градска управа за заштиту животне средине	500,00
3.	Објављивање обавештења у "Сл.Гласнику РС" о закљученом уговору - јавна набавка мале вредности	Градска управа за заштиту животне средине	6.930,00
4.	Покриће трошкова учешћа Градске управе за заштиту животне средине на Међународним сајмовима "ЛОРИСТ" (21. Међународни сајам екологије и шумарства "ЕКО - СВЕТ")	Градска управа за заштиту животне средине	963.116,00
5.	накнада за обављање послова обједињене наплате накнаде за заштиту животне средине на територији Града Новог Сада за период од 01. јануара 2012. године до 30. новембра 2012. године	ЈКП "Информатика"	17.178.294,93
УКУПНО:			18.153.995,17

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОГРАМА КОРИШЋЕЊА СРЕДСТАВА БУЏЕТСКОГ ФОНДА ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ЗА 2012. ГОДИНУ

I. ПОДСТИЦАЈНИ, ПРЕВЕНТИВНИ И САНАЦИОНИ ПРОГРАМИ И ПРОЈЕКТИ

1. ПОПУНА ЗЕЛЕНИЛА У МОЛИНАРИЈЕВОМ ПАРКУ У ПЕТРОВАРАДИНУ

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

Постојање зеленила је веома значајно за градску средину. Оно доприноси очувању здраве животне средине и здравља људи, а дрвеће својом масом утиче на влажност ваздуха и температуру, спречава ерозију тла, смањује буку насталу од саобраћаја и позитивно утиче на психифизичко стање људи. Најзначајније зелене површине у градовима су паркови који се користе за шетњу, игру и друге рекреације. Један од таквих паркова је и Молинаријев парк у Петроварадину. У оквиру Пројекта је, у складу са условима заштите природе, уклоњено 7 девитализованих стабала копривића испред главног објекта Јодне бање и подигнут је травњак на површини од 500 m².

2. САДЊА 2740 САДНИЦА У ОКВИРУ АКЦИЈЕ САДЊЕ 10.000 СТАБАЛА У НОВОМ САДУ

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

Због зеленила које има значајну улогу у очувању животне средине покренута је "Акција садње 10000 стабала у Новом Саду" у којој Институт за низијско шумарство учествује са 2740 садница различитих врста, висине преко 2 метра. Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад засадило је 2740 комада лишћарског дрвећа на локацијама у Петроварадину, Сремској Каменици, Адицама, Клиси, Сајлову, Лединцима, Руменки, Кисачу, Футогу, Шангају и Ковиљу чиме је постигнут циљ очувања здраве животне средине.

3. РЕКОНСТРУКЦИЈА ЗЕЛЕНИЛА ОКО КЛИНИКЕ ЗА НЕУРОПСИХИЈАТРИЈУ У НОВОМ САДУ

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

Веома је значајна психолошка функција зеленила и његовог утицаја на бржи опоравак болесника. На Клиници за неуропсијатрију терапија неких болесника је и

терапија која се састоји од неге биљака и одржавања зелених површина. Из наведеног разлога обављено је крчење самоникле вегетације и вађење пањева, а затим садња 14 комада лишћарског дрвећа, 197 комада шибља и 200 комада сезонског цвећа.

4. ОЗЕЛЕЊАВАЊЕ СКВЕРА НА УГЛУ КОТОРСКЕ И ЈАНОШИКОВЕ УЛИЦЕ У НОВОМ САДУ

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

Нови Сад дуги низ година развија имиџ "зеленог града" и постојање зеленила је веома значајно за градску средину. Оно између осталог смањује буку насталу од саобраћаја. Уређењем сквера на углу Јаношикове и Которске улице у Новом Саду, садњом 39 комада дрвећа лишћара и 11 комада четинара, као и подизање травњака на површини од 1150 m² унапређује се и одржава зеленило и животна средина.

5. УНАПРЕЂЕЊЕ ЗЕЛЕНИЛА ОКО БИЦИКЛАНА У РУМЕНАЧКОЈ УЛИЦИ И НА БУЛЕВАРУ ЈОВАНА ДУЧИЋА У НОВОМ САДУ

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

У складу са Акцијом "Вратимо Нови Сад бициклистима", покренута је иницијатива за израду и озелењавање бициклана. Процењено је да је нашем Граду потребно око 60 бициклана, чије подизање и озелењавање позитивно утиче на микроклиму, визуелни доживљај простора и промовисање Новог Сада као зеленог града.

У оквиру реализације Пројекта обављени су радови на озелењавању бициклане на Булевару Јована Дучића испред маркета Рода и бициклане у Руменачкој улици испред АБЦ маркета у Новом Саду. Након припремних радова на ископу и одвозу шута, постављена је зелена подлога и учвршћена је конструкција и носач за зеленило. На површини од 500 m² постављен је тепих травњак, а уз носаче зеленила посађено је 32 комада пузавица.

6. УРЕЂЕЊЕ ДВОРИШТА СПОМЕН - ЗБИРКЕ ПАВЛА БЕЉАНСКОГ У НОВОМ САДУ

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

Зелене површине, поред значаја у заштити животне средине, значајано доприносе и изгледу јавних објеката, употпуњавајући архитектуру и истичући њихов значај. Зеленило у овом случају има изузетан естетски ефекат и представља украс појединих делова града и има значаја у укупном зеленилу, чинећи јединствену целину са дрворедима и парковским површинама. У оквиру реализације пројекта обављени су радови на уређењу постојећег зеленила око Галерије "Павле Бељански", а затим је постављен тепих травњак на површини од 550 m².

7. САНАЦИЈА ЗЕЛЕНИЛА НА РАСКРСНИЦИ НОВОСАДСКОГ ПУТА И УЛИЦЕ КРАЉА ПЕТРА I У ВЕТЕРНИКУ

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

Зеленило својим разноврсним врстама значајно утиче на квалитет животне средине и у овом случају, поред естетског ефекта, има значајну улогу у заштити од аерозагађења дуж саобраћајница. Издувне гасове који се емитују уз путеве, пореклом од саобраћаја, зеленило апсорбује, смањујући њихов негативан утицај. Истовремено, смањује буку насталу од саобраћаја. У оквиру реализације пројекта обављени су радови на озелењавању кружне раскрснице у Ветернику који обухватају садњу 1612 комада шибља са бусеном и подизање травњака на површини од 3697 m².

8. РЕКОНСТРУКЦИЈА ЗЕЛЕНИХ ПОВРШИНА ОБЈЕКТА КОМУНАЛНЕ ИНСПЕКЦИЈЕ НА ТРГУ ДИМИТРИЈА ТУЦОВИЋА У НОВОМ САДУ

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

Зелене површине представљају ресурсе који имају значајну улогу у процесу очувања здраве животне средине. Зеленило својим врстама значајно утиче и на естетски ефекат, има значајну улогу у укупном систему градског зеленила чинећи јединствену целину са уличним дрворедима и парковским површинама. Овим Пројектом је уређено је постојеће зеленило објекта Комуналне инспекције и садња 4 комада четинарског и 5 комада лишћарског дрвећа, 90 комада шибља и 549 комада живе ограде. На површини од 215 m² подигнут је травњак.

9. РЕКОНСТРУКЦИЈА ЗЕЛЕНИЛА УЛИЦА У НОВОМ САДУ НАКОН ИЗВОЂЕЊА ИНФРАСТРУКТУРНИХ РАДОВА - I ФАЗА

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

Стручна служба ЈКП „Градско зеленило“ Нови Сад је обавила планиране радове на хортикултурном уређењу следећих улица: Ђурђа Бранковића, Војводе Шупљикца, Филипа Вишњића, Богдана Гарабантина и Мародићеве, Алексе Шантића и Ласла Гала. У улицама Алексе Шантића и Ласла Гала током реализације путарских активности дошло је до измене на реконструкцији профила улица што је довело и до измене планираних активности на реконструкцији зеленила. Зелене површине које су остале између паркинга и тротоара попуњене су шибљем, као и отвори у паркингу око дрвећа. Због наведеног указала се потреба за додатним радовима на садњи који су обављени у склопу реализације Пројекта. У оквиру реализованих активности у наведеним улицама, након припремних радова (вађење пањева-90 ком и хумузирање предметних површина) обављена је садња 391 комада лишћарског дрвећа. Део стабала (210 ком) посађен је у полипропиленске цеви. Око 372 стабла постављена је метална заштита, а око појединих стабала постављен је ивичњак (39 ком). Посађено је 905 комада шибља, 40 комада ружа и 255 m живе ограде садњом 1850 комада лигуструма. Травњак је подигнут на површини од 7513 m². Обављена је и замена 272 комада јавора леском, као и реконструкција травњака на површини од 2624 m².

10. ХОРТИКУЛТУРНО УРЕЂЕЊЕ ОКО ЦРКВЕ СВЕТЕ ПЕТКЕ У ПЕТРОВАРАДИНУ

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

Зелене површине представљају ресурсе који имају значајну улогу у процесу очувања здраве животне средине и имају значајну улогу у укупном систему градског зеленила. Нови Сад је кроз дугогодишњи развој остао препознатљив као зелени град. Овом епитету допринеле су уређене градске зелене површине, али и уређене зелене површине око јавних објеката. Узимајући у обзир значај цркве Свете Петке као верског објекта, изузетно је важно уређењем зеленила истаћи и оплеменисти простор око објекта.

Пројекат обухвата садњу 3 комада четинарског и 39 комада лишћарског дрвећа, 80 комада шибља и 930 комада живе ограде и подизање травњака на површини од око 1195 m².

11. РЕКОНСТРУКЦИЈА ЗЕЛЕНИХ ПОВРШИНА ОКО ОБЈЕКТА МАТИЦЕ СРПСКЕ У НОВОМ САДУ

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

Нови Сад је кроз дугогодишњи развој остао препознатљив као зелени град, Овом епитету допринеле су уређене градске зелене површине, али и уређене зелене површине око јавних објеката. Оне употпуњавају архитектуру јавних објеката, истичу њихов значај и имају изузетан естетски ефекат. Узимајући у обзир велики значај Матице српске, која представља симбол високе културе, изузетно је важно уређењем зеленила и сам објекат истаћи и учинити препознатљивим. Пројектом реконструкције зелених површина обављени су планирани припремни и земљни радови (хумузирање

предметне површине, резивање живе ограде у дужини 60 m, вађење 2 пања). Посађено је 21 комад лишћарског, 23 ком. четинарског дрвећа и 399 ком. перена. Око дрвећа посађених у паркингу је постављена планирана метална заштита. Подигнут је травњак на површини 736 m².

12. ХОРТИКУЛТУРНО УРЕЂЕЊЕ РАСКРСНИЦЕ НОВИ САД - РУМА - БУКОВАЦ

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

Здраво и функционално градско зеленило одржава и побољшава квалитет живота, становања и радне способности људи. Поред социјалног и економског, позитиван утицај зеленила испољава се и на квалитет животне средине.

Једна од веома значајних улога зеленила је заштита од аерозагађења, посебно дуж значајних саобраћајница. Издувне гасове који се емитују уз путеве зеленило апсорбује, смањујући њихово штетно дејство чак за 30-40%. Зеленило значајно смањује и ниво буке, пореклом из саобраћаја. Зеленило има естетску димензију која игра важну улогу у изгледу града. Пројектом је обухваћена садња 4 комада четинарског и 45 комада лишћарског дрвећа, 346 комада шибља, подизање травњака на површини од око 4855 m², као и садња 500 комада сезонског цвећа.

13. ПОПУНА УНИШТЕНОГ ЗЕЛЕНИЛА У ТЕМЕРИНСКОЈ УЛИЦИ У НОВОМ САДУ

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

У Темеринској улици у Новом Саду обављена је реконструкција саобраћајних површина, тј. проширивање тротоара. Обзиром да је улица веома прометна временом је дошло до пропадања постојећег зеленила. Садњом биљних врста отпорних на лоше услове градске средине остварио се позитиван утицај на квалитет животне средине на микролокалитету. У оквиру реализације пројекта обављени су припремни радови на уклањању сувог дрвећа и ручном вађењу пањева. Посађено је 79 комада лишћарског дрвећа, 262 комада шибља и 36 комада садница ружа. Од наведеног броја дрвећа, 31 комад посађен је у полипропиленске цеви. Реконструисан је травњак на површини од 2912 m². Постављено је 70 комада заштитних стубића око зелене површине.

14. САНАЦИЈА И УРЕЂЕЊЕ ЗЕЛЕНИХ ПОВРШИНА НА ПЕТРОВАРАДИНСКОЈ ТВРЂАВИ У ПЕТРОВАРАДИНУ

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

Петроварадинска тврђава, грађена у периоду од 1692. до 1780. године је данас културно-историјски споменик од прворазредног значаја и својеврсна туристичка атракција. Из тога разлога неопходно је сачувати њену аутентичност и зелене површине у њеном склопу. Обзиром на величину ових зелених површина, њиховим уређењем се значајно позитивно утиче на квалитет животне средине тог дела града. Раздорно деловање самониклог дрвећа, посебно пренамноженог киселог дрвета, које лучењем отровних материја зауставља раст других биљака и представља велику претњу биодиверзитету.

У оквиру реализације Пројекта обављени су планирани радови на крчењу самоникле вегетације на површини од 210.545 m². Оборено је 4400 стабала различитог пречника. На површини од 67.929 m² обављено је третирање пањева арборицидима. Посађено је сса 5.139 m живе ограде.

15. ЗАМЕНА СУВИХ СТАБАЛА НА РАЗЛИЧИТИМ ЛОКАЦИЈАМА У НОВОМ САДУ

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

Зеленило у граду, због улоге која се односи на очување здраве животне средине и здравља људи, заузима значајно место у граду. Поред наведеног, својом естетском

димензијом има и значајну улогу у изгледу града. Бенефити од квалитетно уређених зелених површина одражавају се на појединцу, заједници, економији и животној средини, те је њихова вредност у градовима неспорна.

Изузетно лоши временски услови током лета утицали су на сушење бројних стабала у градским дрворедима и на зеленим оазама у оквиру стамбених блокова и паркова. На месту осушених стабала неопходно је било посадити нова, витална, исте или алтернативне врсте. Због обимности посла (1280 стабала) који је Пројектом предвиђен, планирано је да садња буде завршена у пролеће 2013. године.

16. АКЦИЈА ПРОДУЖИМО ЖИВОТ ЈЕЛКАМА

Носилац пројекта: Градска управа за заштиту животне средине

Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

У циљу што боље и садржајније акције за заштиту младих четинара, а тиме и заштиту животне средине, пред новогодишње и божићне празнике, Градска управа за заштиту животне средине Града Новог Сада, у сарадњи са Јавним комуналним предузећем "Градско зеленило", реализовала је Акцију "Продужимо живот јелкама". Јелке са бусеном су, уз одговарајући пропагандни материјал, подељене свим основним школама и свим објектима Предшколске установе "Радосно детињство", Дечијој болници у Новом Саду, Дому за децу и омладину ометену у развоју у Ветернику, СОС Дечијем селу "Др Милорад Павловић" у Сремској Каменици, Институту за здравствену заштиту деце и омладине, Прихватилишту са прихватном станицом "Сигурна кућа", "Сигурна женска кућа" итд. На овај начин подељено је 200 јелки.

17. ВАНРЕДНО ОДРЖАВАЊЕ ПРОСТОРА ЗАШТИТНОГ ПОЈАСА ОКО ГРАДСКЕ ДЕПОНИЈЕ У НОВОМ САДУ

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Чистоћа" Нови Сад

Градска депонија у Новом Саду је депонија чврстог отпада који нема карактер опасних материја. Одлагање отпада са територије Града Новог Сада, односно одржавање депоније у Новом Саду, поверено је Јавном комуналном предузећу „Чистоћа“, која прописује услове и начин одлагања сакупљеног отпада, начин уређивања депоније, техничке и друге посебне услове за експлоатацију и одржавање депоније, начин обезбеђивања континуитета у одлагању и депоновању отпада. С обзиром на специфичну локацију депоније комуналног као и на сугестије грађана насеља Клиса о емитовању непријатних мириса и прашине из правца депоније, неопходно је било предузети одговарајуће мере за смањење загађења, са циљем смањења загађења животне средине штетним материјама које из отпада доспевају у ваздух, површинске и подземне воде и земљиште. С обзиром на обимност посла и временске услове, планирано је да Пројекат буде у потпуности завршен до краја пролећа 2013. године.

18. ВАНРЕДНО УРЕЂЕЊЕ ПРИГРАДСКИХ НАСЕЉА САКУПЉАЊЕМ И ОДВОЖЕЊЕМ ОТПАДА И УКЛАЊАЊЕМ СВИХ МАЊИХ ДЕПОНИЈА ИЗ ПРИГРАДСКИХ НАСЕЉА ГРАДА НОВОГ САДА

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Чистоћа" Нови Сад

Сакупљање отпада из приградских насеља је део редовног програма сакупљања кућног и баштенског отпада. Пражњење корпи и чишћење јавних површина спроводи се по рестриктивном програму, углавном у централним деловима приградских насеља. Жалбе грађана и ситуација на терену намеће потребу за реализацију ванредног уређења приградских насеља (Бегеча, Футога, Ветерника, Степановићева, Кисача, Руменке, Ковиља, Будисаве, Каћа, Буковца, Нових Лединаца, Старих Лединаца, Сремске Каменице, Ченеја, Адица и Шангаја) које се односило на одвожење отпада и уклањање свих мањих депонија са циљем смањења загађења животне средине штетним материјама које из отпада доспевају у ваздух, површинске и

подземне воде и земљиште, заштита и очување здравља људи. С обзиром на обимност посла и временске услове, планирано је да Пројекат буде у потпуности завршен до краја пролећа 2013. године.

19. УКЛАЊАЊЕ ОТПАДНОГ МАТЕРИЈАЛА У ПРИОБАЛНОМ ДЕЛУ ПОВРШИНСКИХ ВОДОТОКОВА У ПРИГРАДСКИМ НАСЕЉИМА: НОВИ И СТАРИ ЛЕДИНЦИ, ПЕТРОВАРАДИН, СРЕМСКА КАМЕНИЦА И БУКОВАЦ

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Чистоћа" Нови Сад

Свакодневне притужбе грађана из приградских насеља Стари и Нови Лединци, Буковац, Сремска Каменица, Петроварадин се односе на неуређене површине у приобаљу водотокова који пролазе кроз ова насељена места. Затрпавање површинских водотокова отпадним материјалом може да изазове изливање воде из корита услед формирања брана од смећа. Међутим, један од наозбиљнијих проблема јесте бацање анималног отпада у непосредну близину водотока или у сам водоток. Правилним поступањем и збрињавањем овог отпада који је предвиђен у оквиру Пројекта, спречавају се евентуалне негативне последице по људско здравље и животну средину са циљем унапређење заштите животне средине која укључују решавање проблема загађења површинских водотокова, пре свега од чврстог и анималног отпада. С обзиром на обимност посла и временске услове, планирано је да Пројекат буде у потпуности завршен до краја пролећа 2013. године.

20. ВАНРЕДНО УРЕЂЕЊЕ САОБРАЋАЈНИЦА ВАН НАСЕЉЕНИХ МЕСТА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА И ДОЛМЕ НА ПОТЕЗУ АДИЦЕ-ВЕТЕРНИК - ФУТОГ

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Чистоћа" Нови Сад

Сакупљање отпада из приградских насеља део је редовног програма сакупљања кућног и баштенског отпада, међутим чишћење приступних саобраћајница ка насељима на територији Града Новог Сада и долме на потезу Адице – Ветерник - Футог, не улази у редован програм јавне хигијене. Дугогодишњим немаром дошло је до запостављања долме, дивље депоније почеле су да се шире на овом потезу и представљају претњу како по аутохтону вегетацију, тако и по целокупну животну средину. Ово пре свега подразумева чишћење и разастирање дивљих депонија. С обзиром на велики проблем загађења животне средине и нарушавања естетског изгледа била је неопходна спровести ванредно уређење саобраћајница и њихове непосредне близине у дужини од 100,2 km са циљем смањења загађења животне средине штетним материјама које из отпада доспевају у ваздух, површинске и подземне воде и земљиште. С обзиром на обимност посла и временске услове, планирано је да Пројекат буде у потпуности завршен до краја пролећа 2013. године.

II. ПРОГРАМИ И ПРОЈЕКТИ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

1. ПРАЋЕЊЕ И ПРОГНОЗА UV ЗРАЧЕЊА НА ТЕРИТОРИЈИ НОВОГ САДА ТОКОМ 2012. ГОДИНЕ

Носилац пројекта: Природно-математички факултет - Департаман за физику

Нови Сад је једини град на територији Србије, у коме се од 2003. године систематски врше мерења интензитета ултраљубичастиг зрачења (UV).

Током 2012. године максималне вредности UV индекса су биле у периоду јун - јул. Те вредности су, за време ведрих дана, износиле између 8 и 9 што представља врло висок ниво UV зрачења, када се морају предузети озбиљне мере заштите.

Број дана са високим UV индексом преко 8 износио је 70, број дана када је UV индекс био 7 (± 0.5 UVI) износио је 98. Овакав интензитет UV зрачења може штетно утицати на људе са осетљивом кожом и на децу.

Највише дневне вредности интензитета соларног UV зрачења измерене су у периоду од 10 до 16 часова и у том периоду доза соларног зрачења износила је приближно 80% укупне дневне дозе током летњих месеци, док је у периоду од 11 до 15 часова емитована доза износила око 65%. Регистрована вредност UV индекса од 9 (± 0.5) и више регистрована је 37 пута. Максимална вредност је износила 9,8.

Мерења дебљине озонског омотача указују да није дошло до значајнијег оштећења озонског омотача изнад овог подручја. Међутим, током периода новембар – децембар примећена је смањена дебљина озонског омотача, испод границе озонске рупе. Ово указује на присуство супстанци у стратосфери које уништавају озонски омотач.

Подаци о нивоу UV зрачења се објављују на интернет сајту Градске управе за заштиту животне средине, где се ажурирају сваких 10 минута.

2. ПРАЋЕЊЕ СТАЊА И ПРОГНОЗА АЕРОПОЛЕНА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА ЗА 2012. ГОДИНУ

Носилац пројекта: Природно-математички факултет

Департман за биологију и екологију

Континуирано праћење стања и прогноза аерополена у Граду Новом Саду омогућава формирање базе података неопходних за израду календара полена и прогностичких модела.

У Граду Новом Саду је у периоду од 2000. до 2012. године успостављен вишегодишњи континуитет редовног праћења дневних концентрација аерополена и информисање јавности о стању и прогнози аерополена.

Полен је сакупљан, почевши од 01. фебруара до 31. октобра, стандардизованом континуираном волуметријском методом по Хирсту. Анализиране су дневне концентрације полена током сваког дана. Извештај о стању са прогнозом полена презентован је на страницама сајта www.nspolen.com. Извештавање јавности о утврђеним концентрацијама аерополена у Новом Саду вршено је путем електронских и писаних медија: алергиски семафор и писани извештај о стању са прогнозом полена за наредни период, недељни извештај са нумеричким подацима за концентрације полена и дневни извештаји о концентрацијама полена амброзије. Достављено је 9 месечних, годишњи извештај са календаром полена и предлогом мера. Праћен је 21 тип полена, представљене су измерене и анализиране вредности за основне карактеристике њиховог појављивања. Период узорковања обухватио је све три сезоне цветања главних алергијских биљака - сезону цветања дрвећа, сезону цветања трава и сезону цветања корова.

Највише концентрације су забележене током марта и априла, док се други период високих вредности јавио током друге половине августа. Мај, јун и јул су периоди када се иначе бележе ниже концентрације које су карактеристичне за сезону цветања трава и почетак сезоне цветања коровских врста.

Анализа 21-ог типа полена јасно указују да карактеристике њиховог појављивања варирају у односу на протекле године. Управо ова чињеница указује на неопходност континуираног мерења јер је појављивање полена природан процес узрокован многим променљивим еколошким факторима.

3. ПРАЋЕЊЕ МИКРОБИОЛОШКОГ КВАЛИТЕТА ПОДЗЕМНИХ ВОДА ГРАДСКИХ ИЗВОРИШТА ВОДЕ ЗА ПИЋЕ ГРАДА НОВОГ САДА

Носилац пројекта: Природно-математички факултет
Департман за биологију и екологију

Испитивања микробиолошког квалитета подземних вода имала су за циљ да се на бази присуства и квантитативне заступљености одређених физиолошких група бактерија и ензимске активности, процени квалитет подземних вода, угроженост новосадских изворишта пијаће воде и могући утицај загађења на квалитет воде дистрибуционе мреже, као и заштита и очување постојећег квалитета подземних вода.

Микробиолошке анализе током 2012. године извршене су на извориштима Ратно острво, Петроварадинска ада и Шtrand.

Током 2012. године на изворишту Ратно острво укупно је испитано 72 узорка подземне воде. Генерално гледајући, према заступљености органотрофа на хранљивом агару вода је у највећем броју случајева (71% узорака) припадала I класи по Кохл-у, затим II класи (17% узорака) и I-II класи (12% узорака). Према индексу фосфатазне активности (ИФА) највећи број узорака (37%) окарактерисан је као категорија загађених вода – IIIA категорија.

Један део узорака (28%) класификован је као категорија веома загађених вода – IIIB категорија. Прљавим водама III-IV категорија припало је 15%, а II-III категорији умерено загађених вода припало је 16% анализираних узорака. Мањи проценат вода показао је или веома добар или пак изричито лош квалитет.

Судећи према индексу фосфатазне активности и заступљености органотрофа на нисконутритивном P2A медијуму подземне воде Ратног острва подложне су утицају органског загађења.

На изворишту Петроварадинска ада током 2012. године укупно је анализирано 56 узорака подземних вода. Генерално гледајући, према заступљености органотрофа на хранљивом агару вода је припадала у највећем броју случајева I класи по Кохл-у (61% узорака), затим II класи, (23% узорака) и I-II класи (16% узорака).

Према индексу фосфатазне активности (ИФА) највећи број анализираних узорака подземних вода изворишта Петроварадинска ада окарактерисан је као категорија умерено загађених вода II-III категорија (48% узорака). Један део узорака класификован је као категорија загађених вода – III A категорија (16% узорака), а један део узорака (16%) сврстан је у категорију веома загађених – III B. Ретко се догађало да су воде показивале или веома добар или пак изричито лош квалитет воде.

У току 2012. године на изворишту Шtrand укупно је анализирано 50 узорака подземних вода и показало се да квалитет воде варира у зависности од месеца испитивања и локације, али је генерално нешто боља ситуација у односу на претходну годину. Тако током 2012. год. од укупно испитаних узорака, 53% узорака воде припада према бројности органотрофа, а према категоризацији Кохл-а, првој класи иако знатан проценат улази и у прву-другу (28%) или другу (20%) класу. Такође, висок проценат узорака према ензимској активности (индекс фосфатазне активности-ИФА) припада III A (32%) или III B (20%) категорији воде, односно загађеним и веома загађеним водама. Оно што забрињава је чињеница да 6% узорака још увек улази у категорију прљавих или чак веома прљавих вода, што озбиљно упозорава на нарушен квалитет подземних вода изворишта Шtrand.

Генерално гледајући све испитиване узорке подземних вода, а судећи према заступљености органотрофа и класама воде према Кохл-у, као и према индексу фосфатазне активности (ИФА) и оптерећености воде биодеградабилном органском материјом, најлошији квалитет и највећи степен угрожености показује извориште Шtrand.

4. МОНИТОРИНГ НЕЈОНИЗУЈУЋЕГ ЕЛЕКТРОМАГНЕТСКОГ

ЗРАЧЕЊА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА У 2012. ГОДИНИ

Носилац пројекта: Факултет техничких наука

Мерење ЕМ поља на до сада формираној мрежи од 90 локација, на ужој територији града, у приградским и руралним деловима Града. Обрада резултата мерења на 90 локација и њихова презентација. У циљу опште карактеризације нивоа ем поља на територији Града, која је обухваћена мрежом мониторинга, израчуната је просечна средњеквадратна вредност електричног поља, усредњавањем по свим локацијама. Ова вредност упоређена је са одговарајућим вредностима истог параметра у претходним годинама. Створена је могућност за периодичну контролу нивоа електромагнетског зрачења на дефинисаним локацијама, односно на великом делу територији Града.

На основу добијених резултата у 2012. години, можемо извести следеће закључке са предлогом даљих активности:

Највећа RMS вредност за целокупан опсег мерења 30-3000 MHz $\max\{RMS(E)\}=3,65$ V/m утврђена је на испитној тачки 70 на висини 110 цм изнад тла. Релативни ниво ел. поља одређен у односу на граничне вредности дефинисане Правилником о границама излагања нејонизујућим зрачењима ("Службени гласник РС", број 104/09) на посматраној локацији износи 32,6%. Највећа максимална вредност у једном каналу $\max\{MSV(E)\}=2.75$ V/m утврђена је на учестаности 91 MHz на испитној тачки 69 на висини 110 цм изнад тла. Релативни ниво ел. поља у посматраном каналу износи 24,5% од максимално дозвољене вредности ел. поља. На основу датих резултата констатујемо је да су вршне и ефективне (RMS) вредности интезитета вектора јачине електричног поља, из опсега високих фреквенција нејонизујућих зрачења 30-3000 MHz мање од прописаних норми на свим испитиваним локацијама. С обзиром на интезитет измереног зрачења свих мерних локација, доминатни сервиси су редом UKW, EGSM, GSM 1800, CDMA i UMTS. Овај резултат је у складу са резултатима мерења из претходних година.

Максимална вредност поља забележена је у UKW опсегу на локацији бр. 70. и потиче од радио-дифузне станице Футог. Релативни ниво емисије „Радио Футога“ у односу на граничне RoGINZ вредности износи 29,6%. У претходним годинама мониторинга, највеће поље забележено је такође у овом опсегу, што указује на чињеницу да радио-фонија генерише највеће нивое поља у Граду Новом Саду.

Присуство електричног поља на учестаностима носилаца базних станица мобилне телефоније детектовано је на већини мерних тачака. При томе су вредности на учестаностима у UMTS опсегу (2150 MHz) најмање, у GSM опсегу на 1800 MHz нешто веће, а најзначајније су вредности у GSM опсегу на 900 MHz. Добијени резултат је у складу са теоријским очекивањима јер је пропагационо слабљење веће за више учестаности.

Највише измерене RMS вредности поља у EGSM i GSM 1800 опсезима чине 8.8 % и 4.6% од дозвољене границе, а измерене су на позицијама 45 и 69, респективно. Добијене вредности су веће у односу на максимуме из претходних година. На локацијама 76 и 40 доминирају CDMA радио-телефонске емисије. На мерној локацији 76 утврђен је најзначајнији допринос CDMA емисија у опсегу 425-428 MHz (Орион телеком) - RMS вредност поља чини 6,6% од граничних вредности. Процењено је да би при максималном комуникационом оптерећењу релативни ниво ел. поља могао достићи 20,9 % од граничних вредности.

Поређењем измерених RMS вредности на истим локацијама у току 7 узастопних година мониторинга могуће је приметити да има знатно више локација на којима је уочен тренд пораста, него опадања или стагнације (23 према 7). У оквиру локација код којих се не види јасан тренд (59) велика већина има новоизмерену вредност изнад просека ранијих мерења (38). Међу њима је чак 24 локације са знатним повећањем измереног поља у последњој 2012 години.

Просечна ефективна (RMS) вредност поља у целом мерном опсегу, упросечена за све мерне локације износи 0.48 V/m. Уколико упоредимо добијену вредност са претходном годином налазимо да просечан ниво ЕМ поља у Граду стагнира.

Поређењем просечне ефективне вредности за приградске и локације на ужој територији града налазимо да је у 2012. ниво ел. поља за 8% већи у приградској зони. Добијени резултат указује на значајну прераспodelу доминантних извора зрачења у односу на претходну 2011 годину.

5. ПРАЋЕЊЕ КВАЛИТЕТА ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ ЈАВНИХ КУПАЛИШТА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА ТОКОМ 2012. ГОДИНЕ

Носилац пројекта: Институт за јавно здравље Војводине

Због велике посећености јавних купалишта у купалишној сезони, неопходан је сталан надзор над квалитетом воде и правовремено информисање корисника.

Квалитет воде праћен је за време купалишне сезоне током 2012. године на купалиштима: "Штранд", "Бећар-штранд", "Шодрoш", "Официрска плажа", плажа у Футогу и на Бегечкој јами.

Вода је анализирана на микробиолошке и физичко-хемијске параметре, а резултати су објављивани на огласним таблама купалишта и интернет презентацији Градске управе за заштиту животне средине.

Анализом 250 узоракa воде утврђено је да је, у погледу микробиолошког и физичко - хемијског квалитета, 50,80% (127) узорка одговарало прописаној II - класи квалитета површинске воде која омогућује купање, рекреацију и спортове на води.

6. ПРАЋЕЊЕ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА ТОКОМ 2012. ГОДИНЕ

Носилац пројекта: Институт за јавно здравље Војводине

Праћење показатеља квалитета ваздуха има за циљ добијање података ради утврђивања квалитета ваздуха животне средине и степена загађења ваздуха у Грду Новом Саду, неопходних за правилан одабир превентивних мера у циљу заштите и унапређења здравља људи и очувања животне средине.

У 2012. години, средња месечне вредност таложних материја на годишњем нивоу износила је 130 mg/m², што је испод максимално дозвољене од 200 mg/m². Прекорачење максимално дозвољене вредности таложних материја на месечном нивоу на мрежи микролокација у Граду је утврђено у једном (1,04%) од укупно 96 анализираних узоракa ваздуха.

Средње дневне вредности концентрација чађи, сумпордиоксида и азотдиоксида у 24-часовним узорцима на годишњем нивоу нису прелазиле прописану граничну/толерантну вредност на годишњем нивоу.

Средња једночасовна вредност концентрације азотдиоксида на годишњем нивоу није прелазила прописану једночасовну граничну/толерантну вредност, као ни граничну толерантну вредност на годишњем нивоу.

На основу индикативних мерења је утврђено да је прекорачење циљне вредности приземног озона у 8-часовним узорцима ваздуха током 2012. године на мрежи микролокација у Граду утврђено током 20 дана (10,26%) од укупно 195 контролисаних дана, што не прелази прописан број дана (25 дана) по календарској години у току три године (2010., 2011. и 2012) мерења, јер у 2010. није утврђено прекорачење, а током 2011. прекорачење је утврђено током четири дана.

На основу индикативних мерења утврђено је да је годишња максимална дозвољена вредност укупних суспендованих честица током 2012. године на мрежи микролокација у Граду прекорачена за 83,21%. Прекорачење дневне максималне дозвољене вредности укупних суспендованих честица је утврђено током 63 дана (38,18%) од укупно 165 дана мерења. Већи број дана прекорачења максималне дозвољене вредности укупних суспендованих честица у ваздуху је забележен током

зимског периода (41 дан - 52,56% од укупно 78 дана у зимском периоду) у односу на посматрани летњи период (22 дана - 25,29% од укупно 87 дана у летњем периоду) 2012. године.

Годишња циљна вредност полицикличних ароматичних угљоводоника изражених као бензо(а)пирен у узоркованим укупним суспендованим честицама током 2012. године на мрежи микролокација у Граду је прекорачена за 0,6 ng/m³, односно за 60,00% у односу на приописан норматив за суспендоване честице PM₁₀.

На основу индикативних мерења утврђено је да годишња гранична и толерантна вредност концентрације суспендованих честица PM₁₀ током 2012. године на мрежи микролокација у Граду није прекорачена. Прекорачење дневне граничне вредности суспендованих честица PM₁₀ у 24-часовним узорцима ваздуха током 2012. године на мрежи микролокација у Граду је утврђено у 32 дана (17,20%) од укупно 186 контролисаних дана, док је прекорачење дневне толерантне вредности суспендованих честица PM₁₀ у 24-часовним узорцима ваздуха током 2012. године утврђено током девет (4,84%) од укупно 186 контролисаних дана.

На основу индикативних мерења утврђено је да годишња гранична и толерантна вредност концентрације бензена током 2012. године на мрежи микролокација у Граду није прекорачена. Прекорачење максималне дозвољене концентрације толуена у ваздуху за период од седам дана није утврђено током посматраног периода 2012. године.

Вредност дневног индекса квалитета ваздуха у Граду Новом Саду утврђена на основу вредности субиндекса за сумпор-диоксид, азот-диоксида, чађ и приземни озон у ваздуху износила је „1“ (ИКВ=1) током 225 (63,38%) дана, „2“ (ИКВ=2) током 87 (24,51%) дана, „3“ (ИКВ=3) током 19 (5,35%) дана, „4“ (ИКВ=4) током шест (1,69%) дана, „5“ (ИКВ=5) током пет (1,41%) дана и „6“ (ИКВ=6) током 13 (3,66%) дана 2012. године. Загађујуће материје које су најчешће биле узрок повећања вредности индекса квалитета ваздуха изнад „1“ су азот-диоксид и приземни озон.

Добијени резултати указују на потребу предузимања одговарајућих мера као што су: измена режима саобраћаја, озелењавање, измештање индустријских постројења из стамбених зона, обезбеђивање техничке исправности возила.

О квалитету ваздуха јавност је информисана путем медија и интернет презентације Градске управе за заштиту животне средине.

7. ПРАЋЕЊЕ НИВОА БУКЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА ТОКОМ 2012. ГОДИНЕ

Носилац пројекта: Институт за јавно здравље Војводине

Основни циљ утврђивања и праћења нивоа буке у животnoj средини је заштита здравља људи, очување и унапређење услова животне средине, а спроводи се ради утврђивања стања животне средине и правилног одабира превентивних мера у циљу заштите и унапређења здравља људи и очувања животне средине.

На основу измерених и моделованих нивоа буке утврђених у животnoj средини Града Новог Сада током 2012. године, укупна бука је највећа у Руменачкој улици (72,4dB), код СПЕНСА-а (71,7dB), у улици цара Душана (71,1dB), Партизанској (70,5dB), и на Кеју (70,4dB), а најмања на Новом Населју (59,9dB), Новој Детелинари (60,9dB) и Подбари (60,9dB).

У односу на измерене вредности дневног нивоа, бука је највећа у Руменачкој улици (70,0dB), код СПЕНСА-а (68,0dB), и на Кеју (68,0dB), а најмања на Новом Населју (58,0dB), Новој Детелинари (58,9dB) и Подбари (59,6dB).

У односу на измерене вредности вечерњег нивоа, бука је највећа у Руменачкој улици (67,9dB), у улици цара Душана (67,6dB), и код СПЕНСА-а (67,5dB), а најмања на Новом Населју (56,5dB), Новој Детелинари (56,6dB) и Подбари (57,1dB).

У односу на измерене вредности ноћна бука је највећа у Руменачкој улици (64,2dB) и код СПЕНСА-а (64,0dB), а најмања на Новој Детелинари (50,7dB), Новом Насељу (50,9dB) и Подбари (51,5dB).

О нивоу буке јавност је информисана путем медија и интернет презентације Градске управе за заштиту животне средине.

8. ПРАЋЕЊЕ РАДИОАКТИВНОСТИ ЗЕМЉИШТА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА ТОКОМ 2012. ГОДИНЕ

Носилац пројекта: Природно-математички факултет - Департман за физику

Иако у Републици Србији нема нуклеарних електрана, у непосредном окружењу (Мађарска, Бугарска и Румунија) постоје нуклеарне електране. При њиховом регуларном режиму рада долази до испуштања малих количина одређених радионуклида у животну средину, док су у случају евентуалних акциденталних ситуација могућа испуштања врло високих активности физионих продуката (као што су цезијум ^{137}Cs и ^{134}Cs и јод ^{131}I) у атмосферу и водотокове који се могу брзо транспортовати и до екосистема на територији АП Војводине, односно довести до контаминације земљишта и седимента. Као последица акцидента у Чернобилу 1986. године још увек се у земљишту и седименту Војводине налази физиони продукт цезијум ^{137}Cs , чије је хемијско понашање веома слично калијуму, те га биљке могу релативно лако усвајати, чиме он доспева у ланце исхране копнених и водених екосистема. Различити геохемијски процеси доводе до његове редистрибуције и концентрисања на појединим микролокацијама, што имплицира већи радијациони ефекат и ризик по здравље одговарајуће популације организама, па према томе и људи. Лабораторија за испитивање радиоактивности узорака и дозе јонизујућег и нејонизујућег зрачења извршила је мерење радиоактивности узорака пољопривредног земљишта са следећих локација: Мишелук, Парагово, Рафинерија, Топлана и Каћка шума и узорака непољопривредног земљишта из парка природе Бегечка јама.

Генерално се може закључити да узорци земљишта са свих локација не указују на повећање радиоактивности које би угрозило производњу хране. Измерене концентрације активности ^{137}Cs , узимајући у обзир трансфер факторе овог изотопа у биљке, не би требало да угрозе здравствену безбедност произведене хране. На основу добијених резултата, генерално се може закључити да узорци земљишта са свих локација не указују на повећање радиоактивности које би угрозило осетљиву равнотежу флоре и фауне у овом заштићеном подручју. Концентрација активности уранијума ^{238}U у површинском слоју земљишта креће се у границама од 14 до 65 Bq/kg што је у добром слагању са вредностима за војвођанско земљиште за које постоји најбоља систематика мерења. Ni у једном узорку није примећена повишена активност уранијума ^{238}U , ^{235}U , тако ни осиромашеног уранијума. Ниске концентрације уранијума ^{238}U указују и на то да је ово подручје изоловано од пољопривредних парцела и да нема израженог спирања и наношења земљишта на ово подручје. Концентрације природних радионуклида у узорцима земљишта су у просеку дупло ниже него у узорцима пољопривредног земљишта, што потврђује претходну тврдњу.

9. МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ПОВРШИНСКИХ ВОДА НА ПОДРУЧЈУ ГРАДА НОВОГ САДА

Носилац пројекта: Пољопривредни факултет - Департман за уређење вода

Канали основне и детаљне каналске мреже на подручју Града Новог Сада су изложени интензивном антропогеном утицају, што намеће потребу за сталним праћењем квалитета њихових вода.

У току 2012. године су, на месечном нивоу, анализирани физичко-хемијски параметари воде на карактеристичним профилима три изабрана водотока - канала: Татарница, канал ДТД Нови Сад - Савино Село и канал Субић.

Констатовано стање квалитета водотока Татарница, у току мониторинга (2006-2012), не може се у потпуности оценити као задовољавајуће. Иако су у великој већини случајева (66 - 100% узорак), готово за све релевантне параметре, заступљене захтеване класе, прва или друга бонитетна класа, ипак се мора указати и на чињеницу да је повремено установљен и незадовољавајући квалитет воде, односно спорадична појава воде треће класе или још лошије. Најнеповољније стање квалитета воде канала Татарница утврђено је и даље према критеријумима за биолошку потрошњу кисеоника (БПК₅) јер је свега 36% узорак задовољило захтевани квалитет. Иако је према просечној вредности оваг параметара за 2011. годину први пут констатована друга класа квалитета, ипак 63% узорак мониторинга одступа од захтеваног квалитета што акцентира на и даље присуство загађења биоразградљивим органским материјама. Посебно се скреће пажња на значај квалитета воде и мониторинга на овом каналу јер се његове воде уливају у Дунав у зони заштићеног подручја, Парка природе Бегечка јама, локалитета који представља јединствену еколошку целину.

Квалитет воде канала ДТД Нови Сад – Савино Село, у току мониторинга (2006-2012) може се оценити као стабилан и углавном добар. Према релевантним показатељима квалитета површинских вода најчешће су заступљене захтеване бонитетне класе - прва и друга, уз спорадичне, појединачне изузетке. И овде се најчешћа одступања од жељеног квалитета манифестују код БПК₅, где 40% узорак не задовољава захтевани квалитет.

У односу на остале анализиране локалитете на каналу Субић забележено је, у погледу квалитета воде, најлошије стање. На основу анализа добијених вредности може се констатовати да се одступања од захтеваног квалитета повремено јављају готово код свих релевантних параметара, а да је то најизраженије и даље код садржаја раствореног кисеоника у 69% узорак, БПК₅ у 88% и ХПК у 93% узорак који припадају трећој и четвртој бонитетној класи што указује на велику загађеност органским материјама.

Добијени резултати указују на значај и неопходност сталне контроле загађивача и даљег мониторинга у циљу очувања квалитета вода и животне средине на подручју Града Новог Сада.

10. ПРАЋЕЊЕ КВАЛИТЕТА ПОЉОПРИВРЕДНОГ И НЕПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА НА ТЕРИТОРИЈИ НОВОГ САДА ТОКОМ 2012. ГОДИНЕ

Носилац пројекта: Институт за ратарство и повртарство Нови Сад

У циљу утврђивања квалитета земљишта и сагледавања могућности за производњу високо квалитетне и здравствено безбедне хране на територији Града Новог Сада, анализиран је квалитет пољопривредног земљишта поред фреквентних саобраћајница (3 локације), поред индустријске зоне и депоније (2 локације) и непољопривредног земљишта из Парка природе "Бегечка јама".

Добијени резултати концентрација тешких метала и макроелемената су испод максимално дозвољених вредности. Органске загађујуће материје и микроорганизми у већини случајева нису прелазиле максимално дозвољене вредности.

Узорци непољопривредног земљишта, односно узорци из Парка природе "Бегечка јама" нису загађени високим концентрацијама тешких метала, органских загађивача и патогених микроорганизама.

III ПРОГРАМИ ЗАШТИТЕ И РАЗВОЈА ЗАШТИЋЕНИХ ПРИРОДНИХ ДОБАРА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА

1. УКЛАЊАЊЕ НЕПОЖЕЉНИХ СТАБАЛА У СПОМЕНИКУ ПРИРОДЕ "ФУТОШКИ ПАРК" У НОВОМ САДУ

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

Програмом управљања Спомеником природе "Футошки парк" за 2012. годину који је донео Управљач, Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад, планирани су и радови на уклањању девитализованих стабала, а под условима Покрајинског завода за заштиту природе.

У оквиру планираних активности, а у складу са условима заштите природе, обављено је уклањање 7 девитализованих стабала копривића испред главног објекта Јодне бање. Након тога, подигнут је травњак на површини од 500 м².

Стручним прегледом Завода утврђено је да је санација и ревитализација 6 стабала копривића и 1 стабло софоре немогућа и предложено је њихово уклањање.

2. САНАЦИЈА СТАЗА У СПОМЕНИКУ ПРИРОДЕ "ФУТОШКИ ПАРК " У НОВОМ САДУ - II ФАЗА

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

Одлуком о заштити ("Службени лист Града Новог Сада", број 18/06), Футошки парк у Новом Саду је, у циљу очувања изворности стила пејсажне архитектуре, богатства дендрофлоре и других природних вредности, стављен под заштиту као Споменик природе, а управљање овим природним добром поверено је Јавном комуналном предузећу "Градско зеленило" Нови Сад.

Лоше стање пешачких стаза у Футошком парку доводи у питање једну од основних функција овог парка, одмор и рекреацију грађана.

Програмом управљања Спомеником природе "Футошки парк" за 2012. годину предвиђена је, између осталог и санација стаза у складу са условима и под стручним надзором Покрајинског завода за заштиту природе.

Имајући у виду да су сви радови који су планирани у I фази завршени, стекли су се услови за наставак радова, односно за реализацију II фазе Пројекта, чији завршетак је планиран за пролеће 2013. године.

IV. НАУЧНО - ИСТРАЖИВАЧКИ ПРОГРАМИ И ПРОЈЕКТИ

1. КРЕИРАЊЕ БАЗЕ ПОДАТАКА СВИХ ИЗВОРА НЕЈОНИЗУЈУЋЕГ ЗРАЧЕЊА У РАДИО-ФРЕКВЕНЦИЈСКОМ ОПСЕГУ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА

Носилац пројекта: Факултет техничких наука

Постојећа евиденције извора н.з. у радио-фреквенцијском опсегу на територији Града Новог Сада је употпуњена са подацима о радио-дифузним предајницима. За ту намену извршена су мерења ел. поља у околини FM предајника на територији Града, а сама мерења обухватила су и TV радио-дифузију.

Извршена мерења су потврдила да FM радио-дифузни предајници спадају у доминантане изворе нејонизујућег зрачења на територији Града Новог Сада и да је њихов допринос често значајнији од предајника мобилне телефоније. С обзиром да постоји одређена концентрисаност предајних локација у Граду мерења су обављена на 6 локација у ужем градском подручју, и 3 локације у приградским насељима Футог, Каћ и Кисач (у којима постоје FM предајници).

Анализом релативних нивоа ел. поља налазимо да су вредности од 10% превазиђене за FM радио-дифузију на појединим мерним тачкама у околини Железничке станице, зграде НИП Дневник, на стамбеним кулама код Кванташке пијаци, на Транцаменту, на Мишелуку и у Футогу. Утврђено је, дакле, да на 6 од испитиваних 9 локација имамо изворе од посебног интереса који захтевају периодичну проверу нивоа зрачења.

У радним просторијама, у потковљу зграде КИЦ „Младост“ измерени су нивои нејонизујућег зрачења који су већи од дозвољених. Узимајући у обзир проширену мерну несигурност испитивања није могуће дефинитивно потврдити да емисије „Радио

Футога“ на 99,5 MHz нису усклађене са националним референтним вредностима али за то постоје значајне индикације.

Резултати мерења прикупљени у оквиру мониторинга ЕМ поља на територији Града за 2012. годину укључени су у евиденцију о извршеним мерењима.

Основни циљ Пројекта је била израда базе података свих извора нејонизујућих зрачења од посебног интереса у радио - фреквенцијском опсегу на територији Града Новог Сада која ће омогућити ажурну периодичну контролу-праћење зрачења за изворе од посебног значаја.

2. ПРЕДИКЦИЈА НИВОА ЕМ ПОЉА У РАДИО-ФРЕКВЕНЦИЈСКОМ ОПСЕГУ У ЦИЉУ ПРОЦЕНЕ УГРОЖЕНОСТИ СТАНОВНИШТВА НА ПРОИЗВОЉНО ИЗАБРАНОЈ ЛОКАЦИЈИ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА

Носилац пројекта: Факултет техничких наука Нови Сад

У оквиру MATLAB програма реализована је предикција електричног поља која се заснива на моделу пропагације у слободном простору. Поменути модел није потпуно адекватан за пропагацију у урбаном окружењу, али је као најједноставнији искориштен за илустрацију основне функционалности предикционе апликације.

На основу анализе комплексности констатовано је да се стохастички (емпиријски) поступци могу лакше реализовати, док је за развој детерминистичких поступака потребно радити на детаљнијем опису урбаног окружења (позиције и изглед објеката). Утврђена је типична конфигурација за радио-дифузне предајнике: антена је полуталасни дипол чија еквивалентна израчена снага (ERP) не прелази 300W, уколико се налази у насељу градског карактера. Извршена је процена електричног поља на територији Града Новог Сада за UKW опсег 87,5-108 MHz, у којем постоји 21 активан FM предајник. Расположиве информације из РАТЕЛ-ове евиденције и „План расподеле фреквенција/локација за терестричке аналогне FM и TV радио-дифузне станице за територију Републике Србије“ су при томе допуњаване проценама или апроксимацијама. Највеће укупно поље, према резултатима предикције очекује се око самих предајника. Најзначајније појединачни доприноси на апсолутној надморској висини од 81.5 m потичу од предајника на Мишелуку – 4,4 V/m. Детектовани максимуми зависе од резолуције предикционе мреже за коју је усвојено да буде 500m.

Допринос новог предајника нивоу укупног ЕМ зрачења илустрован је на примеру FM радио-дифузне станице „Romano King“ која има дозволу за коришћење спектра али чије емисије нису детектоване приликом мерења ел. поља. Валидација резултата предикције извршена је поређењем резултата мерења са вредностима које су за локације мерења добијене на основу предикције.

Анализом добијених резултата констатовано је да предикциони резултати могу бити побољшани уколико се зна да ли је посматрана тачка у унуташњости објекта или не, и уколико се користи различита висина за поједине предикционе локације. Утврђено је да грешке у координатама предајника имају знатан утицај на поклапање са резултатима мерења.

3. ПОТЕНЦИЈАЛИ ЗА ПРОИЗВОДЊУ БИОГАСА У НОВОМ САДУ И ДОПРИНОС ЗАШТИТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Носилац пројекта: Факултет техничких наука Нови Сад

Циљ Пројекта је био да се утврде реални потенцијали и могућности производње биогаса на бази расположивих ресурса на територији Града Новог Сада и оцени могући допринос заштити животне средине. Основни задатак Пројекта је да се детаљно размотре и оцене количине органског отпада на територији Града и да се дају предлози за збрињавање у биогас постројењима. Позитиван ефекат је и смањење емисије метана, гаса који има око 23 пута интензивнији утицај на ефекат стаклене

баште. Пројекат даје добре подлоге на доношење релевантних одлука у овој области као и сагледавање планова у будућност. Прикупљени су подаци о врстама и количини органског отпада на територији Града, коришћени су упитници за специфична врсте отпада, квантификоване су укупне количине отпада и одређене количине које представљају потенцијалне супstrate за производњу биогаса. Размотрене су и технологије за производњу истог. Израђене су две публикације, "Биогас технологија" и "Биометан" које ширем аудиторијуму и потенцијалним инвеститорима пружају потребне информације у сажетој и јасној форми.

4. ПРЕЦИЗИРАЊЕ ПОСТУПКА ЗА ОДРЕЂИВАЊЕ ИЗЛОЖЕНОСТИ ЕЛЕКТРИЧНИМ, МАГНЕТСКИМ И ЕЛЕКТРОМАГНЕТСКИМ ПОЉИМА У ПРИСУСТВУ ВИШЕ ИЗВОРА

Носилац пројекта: Факултет техничких наука Нови Сад

Студија приказана у овом извештају представља наставак вишегодишњег истраживања електричних, магнетских и електромагнетских поља на територији Града

Новог Сада и околине. Са аспекта заштите животне средине постоји потреба да се сазна више о интензитетима и расподели електричних, магнетских и електромагнетских поља које је створио човек. У данашње време, пре свега у градовима као што је Нови Сад, типичан сценарио изложености електричним, магнетским и електромагнетским пољима обухвата скуп доприноса изложености који потичу од неколико извора, док је изложеност само једном извору ретка.

У Републици Србији је у мају 2009. године донет је Закон о заштити од нејонизујућих зрачења којим су уређени услови и мере заштите здравља људи и животне средине од штетног дејства нејонизујућих зрачења. У децембру 2009. године ступили су на снагу Правилник о границама излагања нејонизујућим зрачењима и Правилник о изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса, врстама извора, начину и периоду њиховог испитивања. Доношење ова два Правилника о границама и изворима нејонизујућих зрачења отвара нове могућности за заштиту и унапређење животне средине. Правилници се односе на изузетно динамичну област у којој се техника и технологија брзо мењају, а сазнања о могућим ефектима нејонизујућих зрачења тек прикупљају.

Циљ Пројекта је да се формулишу предлози који ће допринети прецизирању поступка за одређивање изложености електричним, магнетским и електромагнетским пољима у присуству више извора.

5. НАСТАВАК ИСПИТИВАЊА ИЗЛОЖЕНОСТИ ЉУДИ МАГНЕТСКОМ ПОЉУ ТРАФОСТАНИЦА

Носилац пројекта: Факултет техничких наука Нови Сад

Депарتمان за енергетику, електронику и телекомуникације
Катедра за теоријску електронику

Циљ овог Пројекта је био да се испитивањем магнетског поље у околини дистрибутивне трафостанице у Рашка у Новом Саду, која се налази испод пословног простора у склопу комплекса "Park City" у Новом Саду, у улици Народног фронта 23д. Трафостаница се налази непосредно испод пословног просторија које су део пословног простора Ерсте банке.

Магнетно и електрично поље мерено је у три наврата. Фреквенција доминантне компоненте магнетског поља износила је 50Hz. Мерења су показала да су компоненте магнетског поља изнад 2kHz веома мале, и да је самим тим фреквенцијски опсег од 5Hz до 2kHz оптималан за испитивање и описивање магнетског поља у околини трафостанице. Компоненте електричног поља које потичу од трафостанице су веома малог интензитета.

Измерене вредности показују да ниво магнетског поља брзо опада са порастом удаљености од тачке. Највећа ефективна вредност вектора магнетске индукције на висини од 1м изнад пода од 6,3 μ T измерена је у тачки која се налази непосредно изнад нисконапонских проводника трансформатора.

На територији Града Новог Сада постоји преко двадесет узиданих трафостаница у стамбеним зградама. На основу овог истраживања евидентно је да трафостанице, које се састоје о идентичних трансформатора, могу генерисати магнетска поља различитих нивоа, зависно од оптерећења и просторног распореда њихових нисконапонских водова.

6. ОДРЕЂИВАЊЕ КОНЦЕНТРАЦИЈА ТЕШКИХ МЕТАЛА У УЗОРЦИМА КОРЕНАСТО-КРТОЛАСТОГ И ЛУКОВИЧАСТОГ ПОВРЋА ПРОИЗВЕДЕНОГ У ОКОЛИНИ НОВОГ САДА

Носилац пројекта: Пољопривредни факултет - Департман за ратарство и повртарство

Есенцијални тешки метали, као што су цинк и бакар, али и неесенцијални као што су олово и бакар, улазе у ланац исхране, првенствено путем хране биљног порекла и ако се нађу у повећаној концентracији представљају озбиљне хемијске загађиваче. Зато је веома битна редовна анализа, како бисмо били сигурни да концентracија непожељних тешких метала није виша од прописаних стандарда. Посебно треба обратити пажњу на олово и кадмијум јер се убрајају у најпрострањеније тешке метале високе токсичности.

Циљ Пројекта је био да се утврди концентracија Cu, Zn, Pb и Cd у узорцима у свежем коренасто-кртоластом и луковичастом поврћу које је произведено код великих произвођача у околини Новог Сада. Узорци свежег поврћа су узети током лета 2012. године од произвођача из Бачке Паланке, Бегеча, Футога, Госпођинаца, Кикинде, Лалића, Мола и Немановаца.

Анализирано је 65 узорка свежег поврћа, укупно 48 сората: белог и црног лука, цвекле, мркве, першуна, паштрнака, роткве, кромпира, целера.

Концентracија Cd је била изнад прописане у 13,3% узорака, знатно већа у односу на 2010. годину (2,9%), а мања у односу на 2009. годину (12,9%).

Концентracија Pb је била нижа у односу на протекли трогодишњи период. Концентracија Cd је била виша од дозвољене, док су концентracије Pb и Zn биле испод дозвољених максималних вредности.

У целини, у односу на прописе важеће у Србији установљено је да је у односу на концентracију Cu, Zn, Pb и Cd анализирано поврће произведено 2012. године у околини Новог Сада одговарајућег квалитета. Уочава се тенденција смањења концентracије Pb али и повећање концентracије Zn. Поштовањем правила добре пољопривредне праксе и сталном контролом квалитета производа контаминација овим елементима може да се сведе на минималну и спорадичну и сасвим избегне.

7. ПРОШИРЕЊЕ ФУНКЦИОНАЛНОСТИ И ИНТЕГРАЦИЈА ИНТЕРНЕТ ПОРТАЛА У ИНФОРМАЦИОНУ МРЕЖУ ЗА ИСПИТИВАЊЕ ЕЛЕКТРОМАГНЕТСКИХ ПОЉА - SEMONT

Носилац пројекта: Факултет техничких наука

Превенција излагања популације потенцијално штетним електромагнетским (ЕМ) пољима, као и заштита од нежељених ефеката ових поља, постала је обавеза која је иницирала развој информационе мреже за континуално испитивање електромагнетских (ЕМ) поља – SEMONT. Овај систем је пројектован да обавља испитивања непрекидно, у дужем временском периоду, како би добио увид у дневне промене и флукуације нивоа поља, као и информација о дневним границама потенцијалне изложености опште популације, на одговарајућој локацији испитивања.

Резултат планираних активности на овом пројекту представља проширење функционалности корисничког Интернет портал намењеног приказу података испитивања информационе мреже – SEMONT. Реализацијом одговарајућих модула омогућена је софтверска интеграција Интернет портала са комуникационим делом SEMONT мреже, повезивање са бежичним сензорским елементима, као и са одређеним мерним инструментима за ручну употребу. Посебан резултат представља и модул за процену дневних граница свеукупне потенцијалне изложености опште популације, у складу са законски дефинисаним референтним нивоима, као и препорукама међународне организације ICNIRP (International Commission on Non-ionizing Radiation Protection).

Интернет портал пружа могућност увида у будуће резултате дневних испитивања информационе мреже SEMONT, при чему се корисницима на електронској мапи приказују локације појединих сензорских елемената, а на графиконима и у табелама информације о дневним променама свеукупног нивоа ЕМ поља, као и дневним границама потенцијалне изложености, у околини појединих сензорских елемената.

8. СТРАТЕШКО МАПИРАЊЕ БУКЕ И АКЦИОНИ ПЛАН

Носилац пројекта: Факултет техничких наука Нови Сад

Загађење животне средине буком односи се на нивое звука у човековом окружењу који су виши од прихватљивих нивоа изазваних саобраћајним, грађевинским, индустријским, као и појединим рекреативним активностима. Оно може да има озбиљне директне, или индиректне последице на здравље људи. Последице изложености буци током ноћи могу се значајно разликовати од утицаја у току дана. Након усвајања Директива о процени и управљању буком у животној средини, дефинисан је општи приступ којим би се, на приоритетној основи, смањили штетни утицаји и сметње изазване изложеношћу буком у окружењу и у ту сврху се спроведе одређене активности. Реализација Пројекта се одвија у оквиру ИПА прекограничног програма сарадње Мађарска - Србија. Носилац Пројекта је Град Баја у Мађарској, а учествује и Технолошки факултет у Новом Саду. Пројекат представља израз сарадње у размени искустава и знања. На основу ове размене требало би да ефективна имплементација предложених мера за заштиту од буке буде спроведена од стране Града Новог Сада, у циљу побољшања квалитета живота становништа.

9. РАЗВОЈ ПРОГРАМСКОГ СИСТЕМА ЗА ВИШЕКРИТЕРИЈУМСКО ВРЕДНОВАЊЕ ОПТЕРЕЂЕЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ДЕЛОВА ГРАДА НОВОГ САДА

Носилац пројекта: Факултет техничких наука Нови Сад

Град Нови Сад је изложен антропогеним активностима (саобраћај, грађевинарство, топлане, комунални отпад, индустрија, електроенергетски системи, мобилна телефонија итд.) које на директан или индиректан начин оптерећују животну средину деградирајући квалитет ваздуха, воде и земљишта.

Градска управа за заштиту животне средине у сарадњи са другим институцијама већ дужи низ година успешно спроводи мониторинг квалитета ваздуха, воде и земљишта, затим комуналне буке аерополена, УВ и електромагнетног зрачења. Резултати континуалних мерења поменутих параметара квалитета животне средине у Граду Новом Саду представљају драгоцене показатеље о стању животне средине, али не приказују сумарно оптерећење животне средине на одређеним подручјима града.

Циљ Пројекта је развој програмског система "ВекоНС" који, на бази адитивне методе вишекритеријумског вредновања, омогућава вредновање оптерећења животне средине на основу синергетског дејства различитих параметара квалитета животне средине, уз адекватну графичку интерпретацију резултата. Развојем програмског решења Град Нови Сад добија користан алат за вредновање оптерећења животне средине, који отвара могућност реаговања Градских служби у потенцијално

проблематичним ситуацијама у појединим градским подручјима, а резултати се могу користити и за информисање јавности о оптерећењу животне средине у појединим деловима Града Новог Сада.

10. ПОТЕНЦИЈАЛ ФОРМИРАЊА БИОФИЛМА И ПРИСУСТВО ОПОРТУНИСТИЧКИХ ПАТОГЕНА У ДИСТРИБУТИВНОМ СИСТЕМУ ВОДЕ ЗА ПИЋЕ ГРАДА НОВОГ САДА

Носилац пројекта: Природно-математички факултет
Департман за биологију и екологију

Циљ Пројекта је изолација сојева психрофилних и/или психротолерантних хетеротрофних бактерија из воде дистрибуционог система Града Новог Сада и утврђивање њихових карактеристика у циљу процене потенцијала формирања биофилма у водоводној мрежи као и заштита и очување, али и побољшање квалитета воде за пиће. У склопу заштите животне средине, основна људска потреба за квалитетном и хигијенски исправном водом за пиће мора имати приоритет.

Аеробне мезофилне хетеротрофне бактерије су изоловане током 2012. године са потрошачких чесми водоводне мреже Града Новог Сада, укључујући и две тачке Клиничког центра Војводине, применом мембран-филтер методе на R2A подлози и подлози за укупан број бактерија, након продужене инкубације на температури 37°C.

Све изоловане бактерије су имале могућност раста у температурном опсегу 26 – 44°C. Сви изолати били су адаптирани на раст и на нисконутритивним и на високонутритивним подлогама. Међу изолатима доминирали су Грам негативни неферментишући штапићи (*Methylobacterium*, *Chryseobacterium*) и Грам позитивне коке (*Staphylococcus*, *Sarcina*).

Изолати су показали висок степен аутоагрегативности, који се кретао од 26,0±3,1 до 88,6±3,2, као и висок степен хидрофобности, који се кретао од 23,2±2,1 до 100.0±0.0.

Продукција биофилма од стране изолата била је веома висока, а зависила је од дужине инкубације. Највећу количину биофилма продуковао је опортунистички патоген *Staphylococcus* sp. Ексклузионом анализом, применом референтних сојева бактерија (ATCC) и сојева золованих из дистрибуционог система, утврђена је веза између *Pseudomonas aeruginosa*, *Methylobacterium* sp. и *Acinetobacter baumannii* са једне и *Staphylococcus aureus* и *Chryseobacterium* sp. са друге стране. Ове две групе бактерија су продуковале статистички значајно већу колчину биофилма када су расле у мултиспецијском биофилму, него када је биофилм формирала само једна од ових врста.

Резултати испитивања карактеристика бактерија које доминирају у дистрибутивном систему града Новог Сада указују на значајан потенцијал стварања биофилма, при чему се међу детектованим бактеријама као продуценти биофилма посебно издвајају опортунистички патогени.

11. МОНИТОРИНГ КОНЦЕНТРАЦИЈЕ ПОЛУТАНАТА У ПОВРЋУ НА ЗЕЛЕНИМ ПИЈАЦАМА У НОВОМ САДУ

Носилац пројекта: Природно-математички факултет Универзитет у Новом Саду

Циљ овог истраживања био да се кроз континуирани вишегодишњи мониторинг концентрација тешких метала и нитрата, испита присуство ових полутаната у повртарским биљним врстама које доспевају до градских пијаца, односно потрошача. Трајно праћење садржаја полутаната у јестивим деловима свежег поврћа је од изузетног значаја у контроли порекла и квалитета намирница и у служби је очувања здравља људи. Са Лиманске, Рибље и Футошке пијаце, на којима се поврћем и воћем снабдева већина Новосађана, у септембру и октобру 2012. године узети, су већ четврту годину за редом, узорци следећих повртарских биљних врста: парадајз, паприка, шаргарепа, першун, паштрнак, црни лук, кромпир, спанаћ, броколи, цвекла и карфиол. Са сваке пијаце узета су по два узорка исте врсте поврћа, пореклом са два

различита локалитета, тако да је укупно рађена анализа 66 узорака. Анализиран је садржај четири тешка метала у сувој биљној маси јестивих делова: Cd, Pb, Cr и Ni. Маскимальна дозвољена концентрација (МДК) Cd у сушеном поврћу по важећим прописима Србије износи $0,3 \text{ mg/kg}$ ($\mu\text{g} \cdot \text{g}^{-1}$), а олова 3 mg/kg ($\mu\text{g} \cdot \text{g}^{-1}$), док за Cr и Ni није дефинисана. Садржај Cd у ткиву јестивих делова испитиваног поврћа је био прекорачен у пет, од једанаест испитиваних биљних врста, што је нешто боље у односу на прошлу годину, када је код шест повртарских врста било регистровано присуство Cd. Изузетно високе концентрације Cd забележене су у појединим узорцима плода парадајза ($0,57 \mu\text{g} \cdot \text{g}^{-1}$), листова спанаћа ($0,48 \mu\text{g} \cdot \text{g}^{-1}$), корена цвекле ($1,21 \mu\text{g} \cdot \text{g}^{-1}$), корена паштрнака ($0,46 \mu\text{g} \cdot \text{g}^{-1}$) и корена шаргарепе ($0,32 \mu\text{g} \cdot \text{g}^{-1}$). Од укупно испитиваних 66 узорака поврћа са свих пијаца и локалитета, може се констатовати да је код 5 узорака установљено прекорачење МДК, што је 7,5% контаминираних узорака (у 2012 години код 20% узорака, регистровано загађење кадмијумом преко дозвољеног). Загађење поврћа оловом је било више изражено у односу на загађење кадмијумом, јер је регистровано у осам од једанаест испитиваних врста поврћа. Концентрације Pb премашивале су МДК у појединим узорцима плода паприке ($4,92 \mu\text{g} \cdot \text{g}^{-1}$), корена шаргарепе ($7,35; 3,03 \mu\text{g} \cdot \text{g}^{-1}$), корена першуна ($3,05 \mu\text{g} \cdot \text{g}^{-1}$), корена паштрнака ($4,86 \mu\text{g} \cdot \text{g}^{-1}$), кртоли кромпира ($3,50 \mu\text{g} \cdot \text{g}^{-1}$), свим узорцима листова спанаћа ($7,51; 8,01; 3,01; 6,53; 5,50$ и $5,00 \mu\text{g} \cdot \text{g}^{-1}$), корена цвекле ($5,00 \mu\text{g} \cdot \text{g}^{-1}$) и цвасти карфиола ($5,99 \mu\text{g} \cdot \text{g}^{-1}$). Укупно изражено загађење оловом било је присутно код 15 од 66 испитиваних узорака, што износи 23% испитиваних узорака са све три пијаце. Ово загађење је процентуално мање од загађења регистрованог у 2011. години истраживања, када је код 32 % испитиваних узорака регистровано загађење оловом веће од МДК.

Поређећи резултате птошлогодишњих истраживања, може се констатовати смањење загађења тешким металима у испитиваном поврћу. Врсте поврћа у којима је забележено минимално загађење тешким металима биле су: црни лук, кромпир и броколи. Хемијске анализе суве масе листова спанаћа, који је често присутна намирница у исхрани и сматра се веома здравом, показале су, као и у претходним трогодишњим истраживањима, изузетно висок степен контаминације полутантима, Cd и Pb. Просечна вредност садржаја Pb у листовима спанаћа два пута је премашила вредности МДК. Концентрације микронутријената Cr и Ni регистроване у сувој маси испитиваних узорака поврћа, изузев спанаћа кретале су се између $0,13$ и $3 \mu\text{g} \cdot \text{g}^{-1}$, што је очекивано и у сагласности са ранијим резултатима.

Анализа садржаја нитрата у поврћу узетом са зелених пијаца у Новом Саду показала је да је садржај ове неорганске форме азота зависио од биљне врсте и локалитета. У сувој биљној супстанци јестивих делова анализираних врста, вредности су се кретале у широким границама, од $965 \mu\text{g} \cdot \text{g}^{-1}$ (паштмак), до преко $25000 \mu\text{g} \cdot \text{g}^{-1}$, колико је измерено код першуна и карфиола. У просеку, узимајући у обзир вредности добијене за сваку врсту, без обзира на локалитет, испитиване намирнице се, према садржају нитрата, могу поређати у следећи низ: лук ($4854 \mu\text{g} \cdot \text{g}^{-1}$) < парадајз ($6298 \mu\text{g} \cdot \text{g}^{-1}$) < кромпир ($6611 \mu\text{g} \cdot \text{g}^{-1}$) < броколи ($7131 \mu\text{g} \cdot \text{g}^{-1}$) < першун ($7206 \mu\text{g} \cdot \text{g}^{-1}$) < шаргарепа ($7339 \mu\text{g} \cdot \text{g}^{-1}$) < паштрнак ($7711 \mu\text{g} \cdot \text{g}^{-1}$) < паприка ($9825 \mu\text{g} \cdot \text{g}^{-1}$) < спанаћ ($9848 \mu\text{g} \cdot \text{g}^{-1}$) < карфиол ($11101 \mu\text{g} \cdot \text{g}^{-1}$) < цвекла ($13466 \mu\text{g} \cdot \text{g}^{-1}$). Ранија истраживања су показала да у условима недовољне обезбеђености биљака водом долази до повећаног акумулације нитрата у биљкама. Имајући у виду изузетно малу количину падавина у текућој, 2012. години, добијени резултати нису изненађујући.

12. КОНТИНУАЛНИ ON-LINE МОНИТОРИНГ ОТПАДНИХ ВОДА ГРАДА НОВОГ САДА

Носилац пројекта: Факултет техничких наука Нови Сад

Подаци добијеним програмом мониторинга селектованих физичко-хемијских параметара пружиће увид у стање квалитета, у погледу дефинисања типа утицаја на водоток Дунава што би допринело бољој идентификацији оптерећења воденог тока реке Дунав и прављењу подлоге за процену ризика. На основу добијених резултата

могуће је дефинисати физичко-хемијске параметре који су заједно са резултатима осталих неопходних типова карактеризације основ за постављање критеријума и остваривање циља "доброг статуса вода" који заговара Оквирна директива ЕУ о водама. Резултати допуњавају базу података за имплементацију Плана обезбеђења вода. Добра контрола квалитета отпадних вода је главни предуслов за прилагођавање прописима ЕУ и постизање квалитетног програма управљања водама. Пројекат је планиран да се одвија у 4 фазе, у периоду од 12 месеци.

13. ПОВЕЋАЊЕ ВИТАЛНОСТИ ДРВЕЋА У УРБАНИМ УСЛОВИМА

Носилац пројекта: Институт за низијско шумарство и животну средину Нови Сад

Урбани услови који се огледају у високим летњим температурама, недостатку влаге за биљке и константном загађењу ваздуха и земљишта, заједно са климатским променама, представљају велику претњу по питању виталности урбаног зеленила. Постојеће зеленило, а нарочито новоосновани дрвореди и алеје стабала, су веома осетљиви на градске услове и захтевају интензивну негу у првим годинама након оснивања. Њихова виталност у оваквој средини зависи од низа фактора почевши од земљишта, избора врсте као и биохемијских и физиолошких процеса који се одвијају у самим биљкама.

Највећу претњу новооснованим зеленим површинама представља дефицит воде и нутријената у првим годинама након оснивања. Недостатак воде може условити примарну продукцију биљака. У циљу ублажавања стреса биљке прибегавају различитим стратегијама које представљају комбинацију избегавања и толеранције стреса. Неке од тих рекација се испољавају већ на нивоу листа невезано да ли су индиковане на самом листу или у било ком другом делу биљке. Сам утицај стресних услова на раст и преживљавање различите врсте се боље испољава кроз њихов различит капацитет за усвајање и транспорт воде него кроз сам метаболизам.

Циљ овог пројекта је био да се изврши избор типичних локација на којима се налазе новоосновани засади украсног дрвећа у Новом Саду, и да се испита њихова виталност у првим годинама након оснивања, и добије информација о могућности њеног побољшања.

На основу добијених резултата, може се закључити да је заливање, односно обезбеђење довољне количине влаге садницама инсталирањем кап система, значајном утицало на физиолошке процесе и смањење стреса у биљкама. Такође су уочене различите реакције на сушне услове између испитиваних врста. Резултати анализе земљишта су показали неопходност обезбеђења оптималне количине воде и храњива. Према утврђеним особинама истраженог депосол земљишта, те на основу препоручених мера неге шумског дрвећа на овом земљишту, може се констатовати да ће се уз примену ових мера очувати и повећати виталности дрвећа у условима урбане средине који владају на испитаном локалитету.

14. ДЕФИНИСАЊЕ КАТЕГОРИЈЕ СТАБАЛА ТОПОЛЕ У НОВОМ САДУ ПРЕМА ХИТНОСТИ УКЛАЊАЊА

Носилац пројекта: Институт за низијско шумарство и животну средину Нови Сад

Циљ истраживања је био да се добије увид у стање стабала топола у Новом Саду који ће омогућити дефинисање категорија стабала топола према хитности уклањања. У циљу оцене стања стабала топола у Новом Саду предложена методологија је обухватила добијање детаљних информација. Утврђено је да се старост стабала поклапа са временом изградње појединих делова Новог Сада, али да постоје и изузеци, односно стабла која су преостала из ранијег периода, али и стабла која су накнадно сађена.

Резултати су показали да је учешће стабала старијих од 50 година 2,9%, а стабала старијих од 40 година 49,1%. Учешће стабала старијих од 30 година, која се у привредно значајним засадима топола сматра за тзв. „горњом“ старошћу је 64,9%,

односно близу 2/3 од укупног броја стабала топола у Новом Саду од 9000. Ови подаци указују да би уклањање овако великог броја стабала (6000) било практично неизводљиво јер би такав радикалан приступ у значајној мери нарушио структуру зеленила у Новом Саду.

Може се закључити да је неопходно што хитније извршити инвентаризацију стабала топола у урбаним условима Новог Сада по предложеној методологији и груписање стабала по хитности уклањања како би се спречила даља девитализација стабала топола, евентуалне штетне последице по грађане и имовину, као и да се одржи и побољша структура зеленила у Новом Саду.

15. АНАЛИЗА УТИЦАЈА САОБРАЋАЈА У НОВОМ САДУ НА ЕМИСИЈУ NO₂ И PM₁₀ И ОБУКА КАДРОВА ГРАДСКЕ УПРАВЕ

Носилац пројекта: Факултет техничких наука

У оквиру прве фаза израде пројекта извршена је симулација утицаја саобраћаја на ниво емисије NO₂ и PM₁₀ на најпрометнијим саобраћајницама у граду у функцији степена изграђености и метеоролошких услова у Новом Саду. Поређењем резултата симулације изведене у оквиру овог пројекта, са измереним вредностима на мерном месту „Дневник“, утврђено је да су моделовањем добијене вредности врло блиске вредностима измереним на аутоматским мерним станицама. Закључено је да на свим деоницама на којима је извршено истраживање, средња годишња вредност NO₂ прелази граничну вредност одређену Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха. Највећа забележена вредност овог полутанта је дуж Партизанске улице карактеристичне по високом учешћу теретних возила (око 25%) у структури саобраћајног тока (транзитни правац). Резултати симулације показују да су дуж транзитног правца – улице Корнелија Станковића и Партизанска највеће вредности средње годишње концентрације PM₁₀, као и да ни у једном анализираном случају излазне вредности концентрације овог полутанта не премашују граничну вредност на годишњем нивоу одређену Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха. Примењени поступак у оквиру овог Пројекта показује да се на основу података са само две аутоматске станице за контролу квалитета ваздуха, може сагледати утицај саобраћаја на емисију загађујућих материја на целој уличној мрежи, у функцији показатеља коришћења земљишта (ширине уличних профила, висине објеката и растојања између објеката) и метеоролошких услова.

Значај овог пројекта огледа се у могућности примене резултата у више различитих праваца, од мониторинга и анализе квалитета ваздуха у урбаним срединама у којима је саобраћај један од доминантних извора загађујућих материја, до израда Плана квалитета ваздуха и тестирања ефеката саобраћајне политике. Мултидисциплинарни приступ огледа се кроз прикупљање, обраду и ажурирање података из различитих области: подаци о карактеристикама саобраћајног тока, подаци о коришћењу земљишта, метеоролошки услови, измерене вредности полутаната.

16. ОХРАТКСИН/ОХРАТОКСИН У ЗРНАСТОЈ ХРАНИ У МАЛОПРОДАЈНИМ ОБЈЕКТИМА НОВОГ САДА: ПРОЦЕНА РИЗИКА ПО ЗДРАВЉЕ

Носилац пројекта: Институт за јавно здравље Војводине Нови Сад

Охратоксин А је нефротоксин с могућим канцерогеним деловањем; који се доводи у везу са развојем балканске ендемске нефропатије. Главни продуценти охратоксина А су плесни *Aspergillus ochraceus* и *Penicillium verrucosum* које често контаминирају ускладиштене житарице.

Циљ Пројекта је био да се провери присуство охратоксина А у зрнастој храни у малопродајним објектима «здраве хране» у Новом Саду као и да се процени утицај на здравље изложених особа.

Узорковано је и лабораторијски испитано присуство плесни и квасаца као и садржај охратоксина А у укупно 154 узорка: 82 узорка жита за

доручак, 21 узорак специјалних врста брашна и 51 узорак зрневља. Прикупљени су подаци о потрошњи одређених производа зрнасте хране на одабраном узорку потрошача у Граду Новом Саду и процењен је ризик за здравље. Присуство плесни је утврђено код у 75,97% контролисаних узорака, и то: у 64,63% узорака житарица за доручак, у 90,48% узорака брашна, у 90,48% контролисаних узорака конвенционално гајеног зрнавља и 90% органски гајеног зрневља. Сви испитани узорци су били негативни на присуство квасаца.

Контрола садржаја ОТА показала је присуство ОТА у укупно 16,9% контролисаних узорака, и то: 11,0% узорака је имало садржај ОТА испод лимита квантификације, 2,6% узорака је садржало ОТА у толерантној количини, док је у 3,2% узорака садржај ОТА био већи од законски дозвољеног максимума. У групи житарица за доручак присуство ОТА утврђено је у 20,7% контролисаних узорака, од чега је 7,2% узорака са садржајем ОТА преко лимита квантификације (половина је прелазила максимално дозвољени садржај). Резултати указују да додаток сувог воћа, језграстог воћа и цимета доприноси повећању концентрације ОТА у производима. У групи контролисаних узорака брашна, присуство ОТА је детектовано у једној трећини узорака, са садржајем ОТА изнад лимита квантификације утврђеним у 9,5% узорака, од чега је половина прелазила максимално дозвољени садржај. У групи узорака зрневља, у подгрупи узорака из органске производње нису нађени позитивни узорци у погледу присуства ОТА, док је од укупно 21 узорка из конвенционалне производње ОТА детектован у 2 узорка. У једном узорку целог зрна пиринча утврђено је $32.5 \pm 2.4 \mu\text{g}$ ОТА /kg, што је знатно изнад максимално дозвољене концентрације. У готово три четвртине (73,1%) анализираних узорака у којима је детектовано присуство охратоксина А и налаз плесни био позитиван.

Анкетним истраживањем о потрошњи одређених намирница зрнасте хране обухваћена су 53 потрошача у два малопродајна објекта у Новом Саду. Од три контролисане групе намирница, потрошачи обухваћени истраживањем подједнако учестало (60,4%) купују намирнице из групе житарица за доручак и из групе зрневља.

Једна трећина (34,4%) анкетираних потрошача свакодневно или сваки други дан конзумира поједине намирнице из групе житарица за доручак, најчешће у количини од 50-100g. Намирнице из групе зрневља потрошачи у највећем проценту (37,5%) употребљавају једном недељно. Са просечном концентрацијом ОТА у узорцима житарица за доручак од 0,34 $\mu\text{g}/\text{kg}$, свакодневно конзумирање намирница из ове групе у току седам дана у количини од 50 g/дан, односно 100g/дан, би могло да допринесе прихватљивом недељном уносу овог микотоксина са 1,4 до 2,8% (рачунато на особу телесне масе од 70kg). Уколико би деца свакодневно конзумирала до 50g ових намирница, укупан недељни унос ОТА износио би 5% прихватљивог недељног уноса (рачунато на телесну масу детета од 20kg).

Максимална утврђена концентрација ОТА у једној од намирница из групе житарица за доручак износила је 9,92 $\mu\text{g}/\text{kg}$. Свакодневни унос 50g, односно 100g ове намирнице допринео би укупном недељном уносу ОТА са 40%, односно 80% за одраслу особу. Уколико би деца свакодневно конзумирала 50g ове намирнице, укупан недељни унос ОТА износио би 140% прихватљивог недељног уноса, што указује да постоји ризик по здравље.

Наведени резултати указују да је релативно велики број контролисаних узорака (76%) у малопродајним објектима у Новом Саду био контаминиран плеснима, што указује на постојање ризика за продукцију микотоксина у намирницама. Сваки шести контролисани узорак је био контаминиран охратоксином А, а релативно мали проценат контролисаних намирница (3,2%) је садржао ОТА изнад максимално допуштених концентрација. Свакодневно конзумирање уобичајених количина намирница са високим концентрацијама ОТА може да представља ризик по здравље, нарочито деце.

17. КВАНТИФИКАЦИЈА РЕЗИДУА ПЕРЗИСТЕНТНИХ ОРГАНСКИХ ПОЛУТАНАТА У УЗОРЦИМА КРВИ ПУПЧаниКА И ХУМАНОГ МЛЕКА НА ПОДРУЧЈУ ГРАДА НОВОГ САДА

Носилац пројекта: Факултет техничких наука Нови Сад

На подручју Града Новог Сада и Војводине не постоје доступни подаци о симултано одређиваним нивоима концентрације органохлорних контаминаната (ОЦЦ) у крви пупчане врпце и хуманом млеку. Циљ спроведеног истраживања је узорковање и анализа хуманог материјала, крви из пупчане врпце и раног хуманог млека (колострума), и процена пре- и пост-наталне експозиције новорођенчади деловању следећих једињења из групе ОСС: DDT/метаболити, HCH изомери, хлордан изомери, HCB, алдрин, ендрин, диелдрин, линдан, хептахлор и хептахлорепоксид и РСВ конгенери 28, 52, 101, 118, 138, 153 и 180. Узорци хуманог млека и крви из пупчане врпце мајки сакупљени су на Гинеколошко-акушерској клиници у Новом Саду, уз сагласност Етичког одбора Клиничког центра Војводине, током јула месеца 2012. године. Донори хуманог млека и крви пупчаника биле су здраве мајке, старости од 20-36 година. Нивои концентрације селектованих РСВ у хуманом млеку кретали су се у опсегу од 4-7 ng/g_{масти} (медиана: 22 ng/g_{масти}, просечна вредност: 25,59±16,98 ng/g_{масти}). У свим узорцима крви из пупчане врпце нивои концентрације анализираних РСВ били су испод лимита декције (LOD<0,5 ng/g). Четири од анализираних седам конгенера полихлорованих бифенила 23'44'5'-PCB (#118), 22'344'5'-PCB (#138), 22'44'55'-PCB (#153), 22'344'55'-PCB (#180) доприносе укупном садржају РСВ у хуманом млеку. Нивои концентрације DDT/метаболита у хуманом млеку кретали су се у опсегу од 2-145 ng/g_{масти} (медиана: 74 ng/g_{масти}, просечна вредност: 68,27±54,37 ng/g_{масти}). У свим узорцима крви из пупчане врпце нивои концентрације DDT/метаболита били су испод лимита декције (LOD<0.5 ng/g). Анализом испитиваних узорака хуманог млека детектоване су резидуалне концентрације конгенера РСВ (118, 153, 138 и 180) и перзистентних DDT метаболита (p,p'-DDE и p,p'-DDD). Резултати спроведених симултаних истраживања контаминације хуманог млека и крви из пупчане врпце применом високо-софистицираних метода, јединих на територији Новог Сада/Војводине/Србије, указују на контаминацију хуманог млека органохлорним контаминантима/PCB/DDT, што захтева даља систематска и континуална истраживања.

18. РАЗВОЈНА ИСТРАЖИВАЊА ДЕТЕКЦИЈЕ И КВАНТИФИКАЦИЈЕ EMERGING СУПСТАНЦИ/ФАРМАЦЕУТИКА У ВОДИ ДУНАВА КОД НОВОГ САДА

Носилац пројекта: Факултет техничких наука Нови Сад

Емергентне супстанце (EmS) су свеprisутне, перзистентне и биолошки активни токсични полутанти, који су резултат природних, индустријских и људских активности, а нису укључени у рутинске мониторинг програме на ЕУ нивоу, али морају да буду регулисани у будућим законским регулативама, због (еко)токсичности и потенцијалних хазардних ефеката на здравље и животну средину. Широки спектар синтетичких хемикалија, које су предвиђене за употребу у индустрији, пољопривреди, фармацији, ветерини и као потрошачки производи, представљају опасност за животну средину и припадају фамилији EmS и захтевају посебну пажњу јавности, струке и регулаторних тела. Ниске дозе EmS и ефекат псеудо-перзистенције су препознати као снажни хемијски и еко стресори на укупну биосферу са непознатим токсичним последицама, понашањем и транспортом кроз све медијуме животне средине. Ефекти ниских доза се региструју у пикомоларном и наномоларном опсегу. EmS су највише присутне у отпадним водама и природним реципијентима.

EmS припадају групи познатих хемијских једињења, али која су препозната као токсична у скорије време, са новим начинима употребе, новим хазардним ефектима, недовољно познатим механизмима деловања, изворима и путевима изложености. За многе EmS, тренутно постоји мало информација о потенцијалном токсиколошком утицају на екосистеме, посебно о дуготрајној експозицији биосистема ниским дозама. Судбина и транспорт EmS у природном акватичном систему су готово непознати, а посебно у контексту дистрибуције вода/земљиште/седимент и процеса расподеле. Поред NORMAN листе (<http://www.norman-network.net>), која дефинише преко 750

различитих EmS, генерално се EmS могу поделити на: глобалне контаминанте, индустријске хемикалије, супстанце са хормонском активношћу и нано-материјале.

19. УВОЂЕЊЕ ПЛУТАЈУЋЕГ ПОКРЕТНОГ ЕКОРЕМЕДИЈАЦИОНОГ СИСТЕМА (ППЕС) ЗА ПРЕЧИШЋАВАЊЕ ВОДА

Носилац пројекта: Природно-математички факултет Универзитет у Новом Саду

На основу закључних разматрања, а у односу на могућности решавања проблема загађења водених екосистема, ППЕС се може препоручити као метода екоремедијације заснована на принципу плутајућих острва и то са циљем превенције загађења водених екосистема, као и санација оних система са значајно повећаним укупним капацитетом. На основу искуства стечених током реализације Пројекта, може се рећи да су услови и неопходни елементи за ППЕС ширу примену постављени и дефинисани и да је процена ефикасности увођења ове иновативне технологије сасвим задовољавајућа. ППЕС је веома економски исплатив начин за очување вода, посебно у земљама у развоју као што је наша, али може бити корисна метода за целу Планету.

V. ОБРАЗОВНЕ АКТИВНОСТИ И ЈАЧАЊЕ СВЕСТИ О ПОТРЕБИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

1. НОВОСАДСКО ПРОЛЕЋЕ

Носилац пројекта: Покрет горана Новог Сада

Манифестација "Новосадско пролеће", двадесетдруга по реду, која је одржана од 20. до 24. марта 2012. године, представља највећу изложбу цвећа, садница и опреме за уређење зелених површина у нашој земљи. Организује се сваке године у сусрет пролећу, нудећи на једном месту, Новосађанима и гостима Новог Сада, све што је потребно за пролећно уређење. Осим сталне изложбене поставке, значајан део Манифестације чиниле су стручне трибине о актуелним темама из области заштите животне средине, хортикултуре и урбаног планирања простора, бројни еколошко едукативни програми за децу и младе као и такмичење у аранжирању цвећа. Организована је и тематска изложба "Заштићена подручја Војводине". Значајан део Манифестације био је посвећен стручним трибинама као што је "Ново зеленило Новог Сада" на којој је представљен Пројекат "Нове зелене иницијативе локалне политике Green Factor – административне могућности повећања зелених површина у Новом Саду" који је суфинансирала Градска управа за заштиту животне средине а који је имао за циљ приказивање најновијих трендова и иницијатива у Свету у области локалног, административног управљања на нивоу градских насеља. Заступљени су били и бројни еколошки едукативни програми и радионице за децу и младе, такмичења у аранжирању цвећа, као и културни и забавни програми за посетиоце свих узраста.

Полазећи од разноврсности програма и великог интересовања посетилаца, Манифестација "Новосадско пролеће" је својим програмским садржајима допринела развоју еколошке свести и културе, као и даљој афирмацији Града Новог Сада у области заштите и унапређења животне средине.

2. ЕКОПРОФИТ – НОВИ САД

Носилац пројекта: Denstatt GMBH Wien

Град Нови Сад - Градска управа за заштиту животне средине и Канцеларија за локални економски развој, у сарадњи са Аустријском агенцијом за развој и конзорцијумом Denkstatt из Беча, у фебруару 2011. године покренуо је пројекат ESOprofit. Пројекат ESOprofit започет је пре 20 година у Грацу а Град Нови Сад је први у Србији и региону препознао значај концепта одрживог пословања којим компаније

поред остваривања профита минимизирају свој еколошки отисак. Пројекат је намењен малим, средњим и великим компанијама, из приватног и јавног сектора које су заинтересоване да своје пословање модификују тако да буду профитабилнији и економичнији а да, у исто време примењују принципе заштите животне средине. Циљ Пројекта је смањење количине отпада и емисије штетних материја као и примена еколошких стандарда у њиховом третману. Током 2012. године реализован је други круг пројекта „ЕсоProfit Нови Сад“. За учешће се пријавило укупно 6 компанија: LAFARGE БФЦ д.о.о., Беоцин, БЕО ЕКО КОРАК д.о.о., Беоцин, Галерија Матице српске, Нови Сад, СУНОКО д.о.о., Нови Сад, Панонске термоелектране-топлане д.о.о., Нови Сад и TRS SWISS PRODUCTION д.о.о., Петроварадин. Током 6 месеци трајања пројекта у 2012. години, представници компанија учествовали су на 6 групних радионица током којих су анализирани бројни аспекти еколошког пословања (концепт Чистије производње, енергетска ефикасност, усклађеност са законском регулативом, итд.). На индивидуалним консултацијама у самим компанијама, уз помоћ искусних консултаната анализирани су, планиране и реализоване конкретне мере побољшања у складу са принципима еколошког пословања. Применом мера идентификованих током реализације оба круга Пројекта остварене су значајне уштеде које, на годишњем нивоу износе у просеку око 35 хиљада евра по компанији.

Свечана додела награда поводом завршетка пројекта "Есоprofit Novi Sad 2012" је одржана 6. фебруара 2013. године у Свечаној сали Градске куће. Представницима компанија награде су уручили заменик градоначелника Новог Сада Борко Илић и заменик аустријског амбасадора мр Волфганг Вагнер.

3. ЗЕЛЕНО КЛАТНО - ПОЗОРИШНА И ЛИКОВНА УМЕТНОСТ У СЛУЖБИ ЕКОЛОГИЈЕ

Носилац пројекта: "Страда" Нови Сад

Основни циљ овог Пројекта је наставак реализације културно-едукативних садржаја којима се подиже свест о значају очувања животне средине. У месецу септембру изведена је представа „Срећко и Срећка Кесић враћају осмех природи“ и приређена изложба радова учесника Креативне радионице „Екосат“. У оквиру квиза „Шта знам о екологији“, говорило се на тему штетности коришћења најлонских кеса. Месец новембар је био у знаку гостовања у Шангају, где је изведена позоришна представа „Срећко и Срећка Кесић враћају осмех природи“, приређена ликовна изложба „Екосат“ и одржан квиз „Шта знам о екологији“.

Овогодишњи циклус овог Пројекта испратило је око 1000 деце основношколског и предшколског узраста, а исти број је положио Еколошку заклетву. У раду креативних радионица „Екосат“ учествовало је 200 ученика и предшколаца.

4. БРЕНД "ФУТОШКИ КУПУС" СТВАРАЊЕ И РАЗВИЈАЊЕ СВЕСТИ О ЗНАЧАЈУ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ КРОЗ ПРОИЗВОДЊУ ЗДРАВЕ ХРАНЕ

Носилац пројекта: Удружење произвођача и прерађивача футошког купуса и футошког киселог купуса "ФУТОШКИ КУПУС" Футог

Удружење произвођача и прерађивача футошког купуса и футошког киселог купуса "Футошки купус" у сарадњи са стручњацима из области пољопривредне производње, заштите биља, заштите животне средине, технологије складиштења и прераде купуса, организовало је низ едукативних трибина у Футогу, где је пољопривредно - прехранбени производ са географским пореклом промовисан као начин "здравог живота" који задовољава све потребе савремене породице.

Циљ Пројекта је био да се кроз едукацију пољопривредних произвођача - чланова удружења и становништва, укаже на важност очувања животне средине за добијање здраве хране, не смањујући квалитет и квантитет у производњи, са посебним освртом на контролни план неопходан за праћење производње производа са географском одредницом и избором сертификационе куће. Поступку сертификације приступило је 36 произвођача и 3 прерађивача.

5. ОБЕЛЕЖАВАЊЕ 5. ЈУНА-МЕЂУНАРОДНОГ ДАНА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ МОДНОМ РЕВИЈОМ МОДЕЛА ИЗ КОЛЕКЦИЈЕ "THE FAIRIES FROM THE HEART OF FOREST" ОД ОРГАНСКИХ И БИОРАЗГРАДИВИХ МАТЕРИЈАЛА

Носилац пројекта: Удружење грађана "Река"

Поводом обележавања 5. јуна, Светског дана животне средине, у Дунавском парку на Салетли представљена је колекција Fairies from the Heart of Forest коју чине уникатне ручно рађене хаљине. Моделима из колекције материјализовано је виђење савремене жене новог доба која је окренута природи и чија естетичност није кратког даха, већ се огледа у тежњи очувања правих трајних вредности. Ручни рад, реконструкција и редизајн са доста детаља и природних елемената, ставља ову колекцију у ред високе моде.

6. ЗЕЛЕНА ПАТРОЛА НА ДЕЛУ

Носилац пројекта: Удружење "Војвођанска зелена иницијатива"

Пројект је био реализован у периоду од 1. маја до 1. децембра 2012. године на територији Града Новог Сада. Циљна група су били јавност, надлежне установе и институције. Емисију је гледало путем 3 кабловске мреже три милиона становника Планете. Тема овогодишњег ТВ серијала се односила на квалитет воде за пиће у Граду Новом Саду.

Зелена патрола је сваки излазак на терен документовала у виду ТВ емисије које су се приказивале на локалним и републичким ТВ станицама у оквиру вести и разних еколошких серијала. Овакав вид ангажовања у области заштите животне средине отвара нове могућности у домену решавања еколошких проблема.

7. ФЕСТИВАЛ "МЛАДИ, ЗДРАВО ДА СТЕ!"

Носилац пројекта: Удружење Војвођанска зелена иницијатива

Војвођанска зелена иницијатива реализовала је Пројекат у партнерству с удружењем "Здраво". Фестивал је одржан 22. септембра 2012. године у Дунавском парку (код салетле).

Организовањем фестивала "Млади, здраво да сте!" Представљени су резултати активности омладинских организација и клубова. Направљен је преглед постигнућа омладинских организација и младих у предходном периоду у Новом Саду. Промоција тренутних резултата и домета младих и омладинских организација допринела је подстицање испољавања и промовисање постигнућа младих и код других организација, институција и медија, што је допринело побољшању перцепције младих у друштву који су део конструктивног и виталног дела друштва. Чинећи видљивим постигнућа младих охрабрени су и "неактивни" млади људи на активизам и сврсисходно коришћење слободног времена. Синергија, која се јавља као последица оваквих догађаја има за последицу подизање нивоа оптимизма код младих када је у питању активизам у области заштите животне средине и одговорности према природи.

8. 18. ФЕСТИВАЛ МЕДА - НОВИ САД 2012

Носилац пројекта: Друштво пчелара "Јован Живановић" из Новог Сада

Традиционална и за Нови Сад препознатљива Манифестација "Фестивал меда - Нови Сад 2012", осамнаести пут је одржана у периоду од 14. до 16. септембра 2012. године, са циљем да се прикажу достигнућа науке и праксе у пчеларству, подстакне

развој пчеларства као привредне гране, едукују пчелари и грађани о хранљивим и лековитим својствима пчелињих производа, подстакне подизање плантажа медоносног биља и на тај начин допринесе заштити животне средине.

У суботу, 15. септембра промовисана је брошура "Пчеларство и животна средина", која је подељена посетиоцима Манифестације. Богат културноуметнички програм се одвијао на бини постављеној у Змај Јовиној улици.

9. XVI МЕЂУНАРОДНА ЕКО-КОНФЕРЕНЦИЈА VII ЗДРАВСТВЕНО БЕЗБЕДНА ХРАНА

Носилац пројекта: Еколошки покрет Новог Сада

Здравствена безбедност хране све више добија на значају, јер масовна производња хране повећава ризик да прехранбени производи губе на нутритивној вредности, а чак постоји могућност да неповољно утичу и на здравље људи. Еко-конференција, која се из ове области одржава од 2000. године у организацији Еколошког покрета Новог Сада, омогућава да се на научном нивоу размотри што више актуелних питања производње здравствено безбедне хране.

Циљ ове конференције је био да се у оквиру саопштења, путем научних и прегледних радова, са различитих аспеката сагледају актуелна питања које се односе пре свега на еколошке чиниоце производње здравствено безбедне хране, правилан избор семена, стање земљишта, примена ђубрива и пестицида и друго, који могу утицати на здравствену безбедност, односно на квалитет намирница.

10. ОБЈАВЉИВАЊЕ МОНОГРАФСKE ПУБЛИКАЦИЈЕ "АРХУСКА КОНВЕНЦИЈА У ПРВУ И ПРАКСИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ"

Носилац пројекта: Друштво за политику и право животне средине EQUILIBRIUM SRBIJA

Монографија садржи резултате истраживања на пројекту АРХУСКА КОНВЕНЦИЈА У ПРОПИСИМА И ПРАКСИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, финансираног средствима за суфинансирање научноистраживачких програма и пројеката и активности на јачању свести о потреби заштите животне средине Града Новог Сада 2011. и 2012 године. Резултати су презентовани на јавном скупу (радионици) одржаном 24.11.2011. у Новом Саду у организацији Правног факултета за привреду и правосуђе Универзитета Привредна академија у Новом Саду. Пројектом одобреним за суфинансирање током 2012 године, било је предвидјено да се научна и стручна саопштења презентована на поменутој радионици 2011 приреде за публикавање у фоми научно - стручне монографије. Објављивање монографије омогућила је суфинансирањем Мисија ОЕБС у Србији".

Управа за заштиту животне средине Града Новог Сада и Друштво за политику и право животне средине EQUILIBRIUM СРБИЈА, у процесу отворене и конструктивне сарадње са Правним факултетом Универзитета Привредна академија у Новом Саду и уз финансијску подршку Канцеларије ОЕБС-а у Републици Србији, остварујући свако своје програмске циљеве, успели су да реализују један пројекат чији су вредни резултати саопштени у овој монографији.

Материјал за монографију је припремљен у октобру 2012, монографија је рецензирана и припрема за штампу је урађена током новембра 2012. Књига је изасла из штампе у децембру 2012 године.

11. ДРУГИ САЗИВ МЕЂУНАРОДНЕ ВАЈАРСКЕ КОЛОНИЈЕ "ART RECYCLE 2012"- МЕЂУНАРОДНА УМЕТНИЧКА КОЛОНИЈА СКУЛПТУРА ОД ОТПАДНЕ И РЕЦИКЛИРАНЕ ПЛАСТИКЕ- ТЕМА:ДУНАВ

Носилац пројекта: Центар за рециклажу уметности „РАС“

Други сазив вајарске колоније савремене уметности од отпадне и рециклиране пластике „Art Recycle 2012”, на тему "Дунав" одржана је од 1. до 10. октобра 2012. године, учествовало је троје уметника вајара из Новог Сада, Горњег Милановца и Београда. Уметници су урадили две заједничке монументалне скулптуре од отпадне и рециклиране пластике на тему „Дунав". Ова тема је изабрана да би се нагласио значај рециклаже у циљу одрживог развоја, значај очувања квалитета животне средине и биодиверзитета уз ток реке Дунав, значај повезаности региона и активности на заштити квалитета животне средине.

Колонија је реализована на платоу испред уметничког атељеа скулптура, на Петроварадинској тврђави и посетиоцима је, у току 10 дана, било омогућено да уживо посматрају стваралачки рад на скулптурама.

12. НЕГУЈ ГРАНУ НА КОЈОЈ СЕДИШ

Носилац пројекта: Прво удружење за екологију и заштиту од дејства ватре "EcoFire"

Шеста стручна трибина "Негуј грану на којој седиш" одржана је 10. децембра 2012. године, у великој сали Привредне коморе Војводине.

Одржан је округли сто на тему "Какве контрасте је показао пожар у Контрасту" где су учесници кроз изношења чињеница, ставова и мишљења показали колико су гледања на ову трагедију различита, односно колико ту има контраста. Трибини је присуствовало 75 учесника и успешно је завршена.

13. ЗЕЛЕНО ВОЛИМ ТЕ ЗЕЛЕНО

Носилац пројекта: POWER MEDIA PRODUCTION DOO, Нови Сад

Пројекат је у потпуности испунио свој циљ, обзиром да је тако конципиран да представља полазну основу за васпитање и образовање ученика основних школа, као и подизању еколошке свести гледалаца како би се код њих развила способност схватања очувања животне средине и уочавања њених законитости. Аученици оз 48 војвођанских основних школа показали су знање из екологије, заштите животне средине, упознали гледаоце са заштићеним природним добрима у Војводини, а све са циљем јачања свести, информисања, васпитања и образовања свих категорија становништва. Премијерно емитовање квиза започело је на Првом програму РТВ у недељу 9. септембра 2012. године и трајало све до 26. децембра 2012. године.

14. ВИДЕО ПРОДУКЦИЈА У СЛУЖБИ ЈАЧАЊА СВЕСТИ О ПОТРЕБИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Носилац пројекта: "Contrast Media" Нови Сад

Пројекат "Видео продукција у служби јачања свести о потреби заштите животне средине" имала је за циљ да кроз продукцију серијала телевизијских прилога гледалиште информисе едукује о значају заштите животне средине, као и да се представи део активности Градске управе за заштиту животне средине на јачању свести јавности и унапређењу квалитета живота у Граду.

Сви прилози су емитовани у оквиру емисије "Еко баланс", на телевизији Б92 инфо која покрива територију целе Србије, а део прилога је доступан и на сајту Градске управе за заштиту животне средине, као и на сајту емисије "Еко баланс".

У току реализације Пројекта испраћена су многа дешавања и акције везане за едукацију и унапређење животне средине међу којима су Пројекат "Екопрофит", Манифестација "Новосадско пролећа", презентација резултата мониторинга животне средине у Новом Саду, активноста на сајму "Екосвет", округли сто "Стратегија развоја зелених површина Града" и друге.

15. РАЗВРСТАТИ (РАЗВРСТАЈ) СМЕЋЕ НИЈЕ УМЕЋЕ

Носилац пројекта: агенција за маркетинг и консалтинг

"Тотал Идеа"

Циљ Пројекта био је подизање нивоа еколошке свести и едукација локалног становништва о проблему (не) разврставања и о потреби за рециклажу као и унапређење информисања шире друштвене јавности о значају управљања отпадом и рециклажом. Утицај на смањење отпада на територији Града Новог Сада и подизање нивоа свести доносиоца одлука, надлежних институција и грађана Новог Сада о проблему (не) разврставања отпада и потреби за рециклажу, као и да се подстакне регулатива на локалном нивоу, која ће омогућити разврставање отпада и рециклажу по домаћинствима на територији Града Новог Сада у оквиру кампање "Разврстати (разврстај) смеће није умеће.

16. НАЈБОЉИ ПРИЈАТЕЉ

Носилац пројекта: Студентски културни центар у Новом Саду

Циљ Пројекта је упознавање шире јавности, посебно средњошколске и факултетске популације са проблемима паса и мачака луталица путем едукативних радионица, брошура, едукативних двд-а, медијских капмањи - билборда, новина, радио и ТВ емисија.

Одржана је Трибина са називом "Одговорно власништво-контрола популације напуштених паса и мачака". Том приликом, гости су истакли важност хуманих метода у решавању проблема напуштених животиња, као и обавезу обележавања, вакцинације и евиденције власничких паса.

17. ЗА ОЗОНСКИ ОМОТАЧ

Носилац пројекта: Новосадски еколошки центар "НЕЦ" Нови Сад

На постојећи билборд који се налази на бул. Цара Лазара код СПЕНС-а инсталиран је алтернативни извор енергије – соларни панел а на пано је постављено идејно решење које својим едукативним садржајем подстиче на акцију смањења коришћења опасних материја које утичу на озонски омотач. На панону је истакнут лого Града Новог Сада и на тај начин је истакнуто да је део средстава на реализацији Пројекта обезбедила Градска управа из буџета Града Новог Сада – Буџетског фонда за заштиту животне средине.

На "Међународни дан заштите озонског омотача" 16. септембра, на Спенсу су дељени пролазницима флајери и на тај начин се истакао значај овог Пројекта.

Циљ Пројекат је био заинтересовати јавност за климатске промене и повећати свест грађана о потребама заштите озонског омотача што је и постигнуто

18. YOUTH ENCOUNTER ON SUSTAINABILITY - SERBIA 2012-ИДЕМО ДАЉЕ

Носилац пројекта: Удружење "Инжењери заштите животне средине", Нови Сад

Пројекат је реализован до августа 2012. године, а у Новом Саду и Горњем Милановцу од 29. јуна до 16. јула 2012. године. На обуци је учествовало 35. студената, постдипломаца и младих научника из 15 земаља. Предавачи су били еминентни стручњаци из области одрживог развоја. Учесници су имали прилику да посете неколико локалних самоуправа и предузећа у Србији и да чују предавања о актуелним дешавањима у Србији, а која су усмерена на одрживи развој.

19. УТИЦАЈ ПОПУЛАЦИЈА НАПУШТЕНИХ КУЋНИХ ЉУБИМАЦА НА КВАЛИТЕТ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Носилац пројекта: Завод за антирабичну заштиту - Пастеров завод, Нови Сад

У оквиру пројекта током 2012. године рађени су имунолошки прегледи деце на токсокаријазу из угрожених социјалних категорија бесплатно, паразитолошки прегледи

паса познатих власника, као и узорка популације лисица. Регистрован је пораст популације лисица и њихово појављивање у најужим стамбеним зонама Новог Сада, чиме се стварају услови за преношење болести из дивље природе на популацију градских паса луталица.

20. ЗЕЛЕНИ ГРАД

Носилац пројекта: Дневник Војводина прес д.о.о. Предузеће за издавање и штампање новина, Нови Сад

Дневни лист "Дневник" се бави информисањем грађана (још од 2003. године) о пројектима везаним за екологију и заштиту животне средине, еколошким проблемима везаним за воду, ваздух, угрожени биодиверзитет, опстанак биљака и животиња. Такође се прате све акције које спроводе разне невладине организације, покрајинске и градске институције, Универзитет, научне институције и Градска управа за заштиту животне средине.

У оквиру реализације Пројекта објављено је осам редакцијских страна на којима су представљене активности, програми и рад Градске управе за заштиту животне средине, а све у сврху јачања свести о потреби заштите животне средине.

21. ЗАБАВНА УЧИОНИЦА

Носилац пројекта: Покрет горана Новог Сада

Општи циљ пројекта је јачање свести код деце и младих о потреби заштите животне средине усвајањем знања кроз игру и забаву.

Јачање свести о потреби заштите животне средине је нарочито потребно код деце и младих. Они радо усвајају нова знања уколико су садржаји презентовани на модеран и интерактиван начин. Таквих саржаја нема довољно, а посебно не на српском језику. Из тога разлога се приступило изради засебног одељка на званичној интернет презентацији Покрета горана, са називом "Забавна учионица", где деца и млади могу допунити знања о екологији и заштити животне средине кроз игру и разоноду. Идеја је да се "Забавна учионица" временом развија и постане место које ће својим садржајем привући и учитеље, наставнике, професоре, родитеље, љубитеље и чуваре природе и животне средине.

Циљ Пројекта је израда, публиковање и промоција забавно-дидактичког одељка "Забавна учионица" намењеног едукацији деце и младих из области заштите животне средине путем интерактивног и забавног садржаја.

22. ГОРАНСКИ ЧЕТВРТАК

Носилац пројекта: Покрет горана Новог Сада

"Горански четвртак" је дугогодишњи пројекат Покрета горана који је прошле године обновљен и реализован у сарадњи са ЈКП „Градско зеленило“, уз подршку Градске управе за заштиту животне средине. Сваког четвртка, када су то временски услови дозвољавали, током маја и јуна, и септембра и октобра 2012. године, ученици 3. разреда са учитељицом долазили су у обновљену био-башту која се налази у склопу Расадника ЈКП „Градско зеленило“, која је подигнута је 1998. године по идеји проф. др Бранке Лазиф и сарадника на површини од 3842 м². Био-башта је подељена је на седамнаест целина. Уз помоћ стручних сарадника запослених у расаднику ЈКП „Градско зеленило“ сазнали су историјат Био-баште која је у почетку представљала изложбу различитих биљних врста и сорти цвећа, поврћа, зачинског и лековитог биља, воћних врста и дендролошког садног материјала (међу којима је било и мање познатих). Након неколико година смањеног нивоа одржавања делови био-баште су деградирани.

Данас је био-башта место креативности, одмора и разоноде али и идеално место за извођење теренске наставе из предмета Познавање природе и Чувари природе.

23. ГОРАНСКИ ЕКО-КАМП "ТЕСТЕРА 2012"

Носилац пројекта: Покрет горана Новог Сада

Горански еко-камп на Фрушкој гори је програм Покрета горана Новог Сада који се од 1997. године одржава сваке године уз подршку Градске управе за заштиту животне средине, а од 2004. године подршку пружа и Градска управа за образовање. До сада је на Горанском еко-кампу на Фрушкој гори учествовало скоро 1450 полазника. Камп се сваке године одржава током летњег распуста на Фрушкој гори у Школи у природи „Тестера“ која поседује изузетне услове за рад и извођење теренске наставе и учења у природи, због близине различитих типова шума и ливада, вештачког језера у оквиру комплекса, као и многобројних спортских терена за рекреацију у слободно време, а по свом капацитету и садржајима погодна је за боравак деце основношколског узраста.

Ове године на кампу је учествовало 70 полазника, по један дечак и једна девојчица из једне основне школе који воле биологију, имају склоности ка истраживању и желе активно да учествују у заштити природе. Посебна вредност овог кампа је заједнички боравак деце из различитих градских и приградских школа са подручја Новог Сада и рад у тиму који се практикује на овом кампу, а који подстиче бољу социјализацију деце, осећај заједништва, међусобно повезивање и разумевање различитости.

Циљеви одржавања кампа су били су развој еколошке свести код младих, развој афинитета према науци, промоција здравих стилова живота, подстицање креативности и активног учешћа у друштву, развој солидарности и прихватање разлика, промоција здравих стилова живота, подстицање креативности и активног учешћа у друштву, развој солидарности и прихватање разлика.

24. МАЛА ШКОЛА АРАНЖИРАЊА ЦВЕЋА

Носилац пројекта: Покрет горана Новог Сада

„Мала школа аранжирања цвећа“ се реализује у три двочасовна радионица сусрета, два пута годишње, у пролећној и јесењој сезони. Полазници школе су били по троје ученика шестих разреда из новосадских основних школа, који су током радионица имали прилику да се боље упознају са историјом уметности аранжирања, различитим стиливима и елементима аранжмана, чувању и сушењу биљног материјала, и прибору и алату који се користи у аранжирању. Обавезан део радионице је практичан рад, у оквиру ког учесници у својим екипама, самостално примењују своје стечено знање за израду стоних и зидних аранжмана, букета, венчића, новогодишњих и божићних украса.

„Мала школа аранжирања цвећа“ се одржава према истоименој књизи групе ауторки инж. пејзажне архитектуре, Јасне Атанацковић, Олге Маринчић, Весне Видер и мр Агнес Поткоњак. У оквиру пројекта одштампано је друго издање приручника који је објављен у новембру 2012. године. На 64 стране представљене су основе прављења цветних аранжмана, са могућим материјалима и потребним алатом и прибором, као и 40 примера за улепшавање дома или радног простора. Представљени су аранжмани за све нивое знања, у форми „корак-по-корак“, са пригодним илустрацијама - цртежима и фотографијама. Приручник је штампан у 1000 примерака и каталогизован је у публикацији Библиотеке Матице српске у Новом Саду.

25. АРХУС ЦЕНТАР-ИНФОРМИСАЊЕМ И ЗНАЊЕМ ДО ЗДРАВЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Носилац пројекта: Фондација ФЛУИД

У склопу промоције Архус центра као места на коме сви заинтересовани могу добити потребне информације о животној средини и начинима како могу да заштите своје право на здраву и безбедну животну средину израђен је и постављен веб сајт Архус центра Нови Сад, израђен је промотивни материјал (мајице, плакати, брошуре, летци, беџеви, оловке, блокчићи, платнене кесе, промо пулт, рол банери... Организована су два тродневна семинара, један за 20 правника и један за 20 представника медија. Одржана су и два округла стола у Новом Саду и Жабљу.

Фондација ФЛУИД је у периоду од 21.06.2012 до до 31.12.2012. године постигла жељени циљ. Информисана је шира јавност о значају и улози Архуске конвенције и њене имплементације у Србији, покренута је иницијатива јачања III стуба Архуске конвенције, као и јачање мреже сарадника у коју су укључени медији, правници, судије и адвокати као и представници локалних самоуправа и невладине организације.

26. У ПАРКУ ДЕТИЊСТВА

Носилац пројекта: Удружење "КАСПАР"

Основна идеја пројекта је била да се организују креативно – еколошке радионице за децу у Каменичком парку и на "Путу екологије" (еколошка учионица Удружења "Каспар" на отвореном, поред Дечијег села). Деца су тако добила прилику да се у непосредном контакту са природом, кроз осмишљене шетње и уз стручну помоћ чланова Удружења упознају са лепотама природе и различитим темама из области екологије. Оно што су видели или чули, деца су представила кроз ликовно стваралаштво у различитим ликовним техникама: цртање, сликање, вајање, колажи, дуборези...

Учесници у пројекту су била и деца из СОС Дечијег села из Сремске Каменице. У цео пројекат је било укључено 700 деце, а као резултат свих радионица та деца су створила више од 1000 ликовних радова. инспирисаних природом.

Анализа и евалуација пројекта у целини је показала да су остварени сви циљеви због којих је пројекат осмишљен, чак је постигнуто и више од планираног број и реакција деце, број и квалитет ликовних радова

27. НА ПУТУ ЕКОЛОГИЈЕ

Носилац пројекта: Удружење "Каспар"

Пројект је реализован кроз три врсте активности: наставне активности, активности на усавршавању "Пута екологије" и промотивне активности. Наставне активности су организоване на два начина, у виду едукативне шетње основаца и предшколаца, као и у облику креативно-еколошке радионице деце из Дечијег села у којима су деца сазнавала поступке рециклирања, компостирања, о климатским променама, биодиверзитету и животињама које живе у нашем непосредном окружењу. Број организованих едукативних акција је био већи од планираног (више од 30 акција), а пројектом је обухваћено преко 400 деце. У другој групи активности, организована је практична настава за новосадску децу кроз разне радионице. Трећа група активности обухватила је јавне промоције, постављање веб сајта и штампање и дистрибуција пригодних плаката "Животиње Каменичког парка", "Дунав – од Црне шуме до Црног мора" и "Животиње".

Анализа и евалуација пројекта је показала да су остварени сви циљеви због којих је пројекат и осмишљен.

28. АКЦИОНИ ПЛАН ПРИСТУПАЧНОСТИ ГРАДА НОВОГ САДА

Носилац пројекта: Центар "Живети усправно"

Пројекат подразумева наставак активности на изради Акционог плана приступачности Града Новог Сада, а на основу Стратегије приступачности Града Новог Сада која је усвојена у Скупштини града 30. марта 2012. године.

Усвајањем Акционог плана у Скупштини града и одобрењем средстава за активности предвиђене планом и програмом за 2013. годину, започео се процес реализације предвиђених циљева, а акценат ће бити на наставак унапређења рада тима и његов развој.

29. НЕ ОТПАДАЈ ПО КАМПУСУ - МИ СМО ОДЛЕПИЛИ

Носилац пројекта: Студентска асоцијација Факултета техничких наука

Пројектом је обележен Светски дан животне средине - 5. јуни, када су остварени сви планирани циљеви који се односе на јачање свести о заштити животне средине. Акцији су присуствовали студенти свих факултета Новосадског универзитета. Они су делили мајице и плакате и тако, малим кораком указивали на боље сутра.

30. КЊИГА-КАТАЛОГ "SAVE AS... (САЧУВАЈ...)" ЕКОЛОШКИ И АНГАЖОВАНИ ПЛАКАТ

Носилац пројекта: Арт Студио Шево

Пројекат је обухватао издавање Књиге-каталога еколошког и ангажованог плаката, која би могла да се поклања гостима Града.

Циљ Пројекта је био да се промовише ПЛАКАТ како средство визуелног комуницирања којим се указује на проблеме здравог живљења, позиција еколошког социолошког и урбаног промишљања. Направљен је прототип књиге у тврдом повезу, пун колор, са 104 стране.

31. ХЕРБАРИЈУМ

Носилац пројекта: Школа за основно и средње образовање "Милан Петровић", Нови Сад

Пројекат "Хербаријум" је реализован са циљем како би се корисници Дневног боравка и Радног центра ШОСО „Милан Петровић” са домом ученика, шетњом кроз природу упознали и схватили значај и важност очувања животне средине, и путем низа активности, прикупљања, сушења и пресовања биљака начини хербаријуме, односно праве мале „ботаничке” збирке. Као резултат рада пројекта „Хербаријум” начињено је десет хербарских збирки. Девет њих се налази у различитим организационим јединицама Школе за основно и средње образовање „Милан Петровић” са домом ученика и служи као наставно учило, док је један примерак приложен на верификацију у Градску управу за заштиту животне средине - Град Нови Сад.

32. КОЛАЖОМ ПРОТИВ ЗАГАЂИВАЧА

Носилац пројекта: Школа за основно и средње образовање "Милан Петровић", Нови Сад

Пројекат "Колажом против загађивача" је осмишљен и реализован са циљем како би се деца и омладина кроз различите активности упознала са проблемом загађења животне средине, као и значајем очувања исте. Активности на пројекту су имплементирани сукцесивно, у виду одржавања трибина у оквиру ШОСО „Милан Петровић” са домом ученика на тему „Рециклажом чувам природне сировине”, и самим тим се прикључили у процес сакупљања, издвајања и прераде старог папира, а са друге стране, укључили у израду нових производа из искоришћених ствари и материјала.

33. ХАБИТАТ – САЈАМ КУЛТУРЕ И ЕДУКАЦИЈЕ 2012

Носилац пројекта: Фонд за развој комуникација "CDF"

Основни циљеви који су достигнути овим Пројектом су: популаризација примене интернета у свакодневном животу, подизање функционалне и медијске писмености и промоција образовања путем интернета, омогућавање бољег информисања грађана о својим правима, могућностима и обавезама, што ће им омогућити директно укључивање у развој своје животне средине и укупне локалне заједнице, лако доступне информације у циљу здравијег коришћења слободног времена и подизања квалитета живљења и промоција и подстицај развоја. Ниво истраживања стања друштвених заједница Новог Сада обухватио је институцију основне школе и однос локалног становништва према културно-едукативној понуди. Тако је у пролеће 2012. године организован овај Сајам културе и едукације у 5 основних школа, који је омогућио да се на једном месту ђаци и родитељи упознају са културно-образовном понудом у свом окружењу. Активности на локалном нивоу углавном подразумевају скромне акције по питању организације и квалитета, док се садржајем овог сајма успело максимизирати културно-едукативни потенцијал локалних заједница и да у амбијенту основних школа декорисаном у виду ботаничког врта, употпуњеним шаренилом фолклора различитих игара, ношњи и узраста, постигне потпуни ефекат у свести грађана о свом граду и блиском окружењу.

34. ФОТО МАРАТОН НОВИ САД

Носилац пројекта: Европски развојни центар, Поповица, Сремска Каменица, Нови Сад

Фотомаратон је одржан 1. септембра 2012. године у Новом Саду, где је учествовало 300 људи из града и околних градова Србије, са циљем подизања свести јавности о напуштеним просторима у граду и стању животне средине око ових зграда. Увођењем професионалних фотомодела у ове просторе, на јединствен начин је скренута пажња јавности на овај важан проблем.

На изложби у центру града представљено је 60 најбољих фотографија, коју је током седам дана погледало око 500 људи. Значајан део Новосадског фотомаратона представља неформално дружење и размена искуства међу домаћим и страним фотографима.

35. УШТЕДИ ЕНЕРГИЈУ, УШТЕДИ НОВАЦ, УЛОЖИ У БУДУЋНОСТ

Носилац пројекта: Савез студената Факултета техничких наука у Новом Саду

Основни циљ Пројекта био је ширење свести међу младима о видовима и потреби ефикасног коришћења енергије и последицама њеног расипања. Израђени су видео снимци који на разумљив начин промовишу уштеду електричне енергије и то пре свега у домаћинствима. Видео је приказан у оквиру програма "Одговорни потрошач" на РТВ и израђене су српска и енглеска верзија.

36. ЕДУКАЦИЈА О ЗАШТИТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ КРОЗ ОДГОВОРНО ВЛАСНИШТВО НАД ЖИВОТИЊАМА – ЈАЧАЊЕ СВЕСТИ ВЛАСНИКА И ДРЖАОЦА ЖИВОТИЊА О ПОТРЕБИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ПРЕДУЗИМАЊЕ АДЕКВАТНИХ МЕРА У ЦИЉУ СУЗБИЈАЊА И ПРЕВЕНЦИЈЕ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ ЖИВОТИЊА

Носилац пројекта: Ветеринарска станица Нови Сад

Пројектом едукације становништво Новог Сада, на јединствен и прихватљив начин се упознало са зоосанитарним и биосигурносним мерама за спречавање појаве и ширења заразних болести животиња и зооноза, које се функционално могу применити у њиховој животној средини.

Предавања су обухватила део општих тема заснованих на заразним болестима животиња, зоохигијенским и зоосанитарним аспектима сточарске производње и утицајем на животну средину и безбедност хране, са акцентом на све научне и законске новине из ових области. Примарна циљна група су држаоци и одгајивачи

животиња, без обзира на врсту и број животиња. Секундарна циљна група су грађани који повремено – сезонски држе и одгајају животиње, као и сви други посетиоци привучени одређеним садржајем едукације.

Циљ едукације је јачање свести власника и држаоца животиња о потреби заштите животне средине, кроз бригу о здрављу животиња, одговорно власништво и предузимање зоосанитарних и биосигурносних мера на својим газдинствима. Као дугорочни циљ, пред пројекат се поставља sazревање свести шире друштвене заједнице и свих релевантних структура о потреби решавања проблема држања и узгоја животиња на подручју Града, са свим утицајима на животну средину.

37. ЕКО ЛИСТ - ИНФОРМАТИВНО ГЛАСИЛО

Носилац пројекта: Уружење "Зелени круг"

Циљ Пројекта је преношење позитивних искустава из области заштите животне средине, одрживог развоја и здравих стилова живота, бележење недостатака и афирмација свих субјеката који својим радом подстичу заштиту животне средине и све остале субјекте који на било који начин доприносе подизању свести о неопходности чувања свих ресурса у човековом окружењу. Један од циљева јесте и окупљање аниматора и волонтера из ове области и преношење искустава из земље које су поодмакле у примени правила којима се чува животна околина. "Еко лист" - информативно гласило са тематиком заштите животне средине и одрживог развоја намењено је локалној самоуправи, школама, специјализованим институцијама и јавним службама, као и свим грађанима.

38. ALTERNATIVE POWER THINKING

Носилац пројекта: Савез студената Факултета техничких наука у Новом Саду

Циљ Пројекта је био ширење свести међу младима о видовима и потреби коришћења алтернативних извора енергије као и промоција инжењерских наука и високог образовања уопште. Пројекат подстиче истраживачки рад младих којима је пружена шанса да учествују на конкурс на тему обновљивих извора енергије. Студенти су у току конференције имали прилику да се ближе упознају са предностима обновљивих извора енергије као и са важношћу енергетске ефикасности кроз низ интересантних презентација.

39. VIII МЕЂУНАРОДНА ИЗЛОЖБА ФОТОГРАФИЈА "ЦАРСТВО ГЉИВА

Носилац пројекта: ЈП Национални парк Фрушка гора

Пројекат "VIII Међународна изложба фотографија "Царство гљива"" реализован је веома успешно. Ова, осма по реду, светска изложба фотографија коју организује ЈП Национални парк Фрушка гора поводом обележавања Дана европских паркова (24. мај) окупила је 94 аутора из 26 земаља са свих континената, а укупан број пристиглих фотографија био је 580. Изложба није имала такмичарски већ едукативни карактер, тј. радови нису оцењивани нити било како ранжирани. Суштина изложбе била је презентација и популаризација гљива путем предавања и изложбе фотографија из разних крајева света.

За изложбу је штампан каталог, а урађена је и ЦД презентација која је постављена на интернет адреси www.naturefg.com. За саму изложбу одабрано је 50 најуспелијих радова

40. УПОЗНАЈМО И ЗАШТИТИМО ГРАДСКЕ ЛАСТЕ И ЦРНЕ ЧИОПЕ У НОВОМ САДУ

Носилац пројекта: Друштво за заштиту и проучавање птица Србије

Истраживањима која су вршена у оквиру Пројекта укупно је пронађено 227 локалитета на којима је било најмање једно активно гнездо градске ласте. Од укупног

броја забележених колонија, њих 156 су места са пет и мање активних гнезда, док је више од 150 парова ластва (велике колоније) било на свега 6 локација. Највећа појединачна колонија у Новом Саду бројала је 327 активних парова током првог легла. Када је реч о црној чиопи, по методици која је била врло захтевна, евидентирано је 2350 парова, али се због тежине и комплексности исте, те могућности примене исте дословно и увек на терену у разматрање може узети грешке у раду, па је у питању стручна процена броја гнездећих парова. Највећа гнездећа колонија црних чиопа је смештена у самом центру Новог Сада, у поткровљу Католичке порте, иза и око орнамената на Градској кући и околним крововима зграда које окружују Трг Слободе и броји око 80 парова.

41. ИЗРАДА ИДЕЈНОГ КОНЦЕПТА САЈАМСКОГ НАСТУПА, ДИЗАЈН ЕЛЕМЕНАТА И СУПЕРВИЗИЈА ПРОДУКЦИЈЕ ШТАНДА ГРАДСКЕ УПРАВЕ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, НА САЈМУ ЕКО-СВЕТ

Носилац пројекта: Kitchen & Good Wolf Нови Сад

Идејни концепт сајамског наступа, дизајн елемената и супервизија продукције штанда Градске управе за заштиту животне средине, на сајму ЕКО-СВЕТ израдио је д.о.о. за рекламу и пропаганду Kitchen & Good Wolf Нови Сад.

42. ЈАЧАЊЕ СВЕСТИ О ПОТРЕБИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ КРОЗ ЕДУКАЦИЈУ БАЗИРАНУ НА АКТУЕЛНИМ ПРИЛАЗИМА У ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ

Носилац пројекта: Факултет техничких наука Нови Сад

Промотивне активности усмерене ка грађанству обухватиле су промоцију у кампусу и на територији града, у виду курсева су из следећих аспеката заштите животне средине; Управљање заштитом животне средине – Еко – менаџмент, Екодизајн и одрживи развој у машинском инжењерству, Одрживо управљање отпадом, Производ на крају животног века демонтажа и рециклажа, Означивање производа о заштити животне средине, Загађење животне средине и загађујуће супстанце, могућности уклањања загађујућих супстанци и Оцењивање животног циклуса производа и услуга – ЛЦА.

У оквиру курсева организоване су и дискусије на којима се полемисало о реалним проблемима и ситуацијама из искуства предавача и полазника, односно адекватним начинима превазилажења истих.

43. RE/8 DESING PARK- НЕДЕЉА ЕКОДИЗАЈНА

Носилац пројекта: Удружење грађана "Река"

Други по реду RE/8 DESING PARK који је трајао седам дана, завршен је 15. јула 2012. године. Недеља еко дизајна представља мултимедијалну манифестацију интернационалног нивоа. Предавачи, радионичари и излагачи били су не само уметници и дизајнери који годинама уназад успешно делују користећи рециклажу, реконструкцију и римејк као оанове свог стваралачког рада, са наших простора, већ и уметници из Мађарске, Румуније и Финске.

Резултати остварени организацијом Недеље еко дизајна усмерени су ка упознавању омладине са новим правцем у уметности са друштвено одговорним нормама, као и еколошким и етичким принципима које условљава његова примена.

44. НОВОСАДСКА ЈЕСЕН

Носилац пројекта: Покрет горана Новог Сада

"Новосадска јесен" је еколошка, културна, туристичка и привредна Манифестација, која је одржана од 23. до 27. октобра 2012. године на првом спрату Спортског и пословног центра „Војводина". Девету по реду манифестацију, су

организовали Покрет горана Новог Сада, а подршку су пружили Град Нови Сад – Градска управа за заштиту животне средине, Град Нови Сад – Градска управа за привреду.

Изложба је била отворена за посетиоце сваког дана од 8 до 20 часова. Према проценама организатора Манифестацију је посетило око 50.000 грађана. Организована су четири стручна скупа на теме из области заштите животне средине, као и округли сто на тему „Покретање иницијативе за израду Стратегије развоја зелених површина Града Новог Сада“, 11 еколошких и креативних радионица са циљем подизање еколошке свести грађана. Око 2000 деце и младих из обданишта, основних и средњих школа организовано су долазила на програм који је био за њихов узраст и према свом интересовању.

45. ЕКОТУРИЗАМ У ЗАШТИЋЕНИМ ПОДРУЧЈИМА ПРИРОДЕ У ВОЈВОДИНИ

Носилац пројекта: Покрет горана Новог Сада

Циљ Пројекта "Екотуризам у заштићеним подручјима природе у Војводини" је био да се допринесе презентовању екотуристичке понуде Заштићених природних добара Војводине као туристичког производа како страним, тако и домаћим туристима кроз публикување и промоцију брошуре „Посетите заштићена подручја у Војводини“. Извршена је допуна и измена текста брошуре и превођење на енглески и мађарски језик. Промоција и дистрибуција брошуре је била на еколошкој Манифестацији „Новосадска јесен“.

46. ПОКРИЋЕ ТРОШКОВА УЧЕШЋА ГРАДСКЕ УПРАВЕ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА МЕЂУНАРОДНИМ САЈМОВИМА "ЛОРИСТ" (21. МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ ЕКОЛОГИЈЕ "ЕКО - СВЕТ")

Носилац пројекта: Градска управа за заштиту животне средине, АД "Новосадски сајам" Нови Сад

Градска управа за заштиту животне средине, Града Новог Сада је и 2012. године учествовала на традиционалним Међународним сајмовима (21. Међународни сајам екологије "ЕКО - СВЕТ") који је одржан у Новом Саду од 25. до 30. септембра 2012. године.

У оквиру сајамске Манифестације, Градска управа за заштиту животне средине, 26. и 27. септембра 2012. године, у периоду од 10³⁰ до 15³⁰ часова, у Мастер центру Нововсадског сајма је организовала научни скуп "ENVIRO SCIENCE NS". На скупу су били представљени резултати научноистраживачких пројеката чију је реализацију у периоду од 2009. до 2011. године, суфинансирала. Презентовано је 28 пројеката из следећих области: Ваздух, вода и земљиште; Храна и здравље; Урбана шума и одржива градња; Зрачење и Индустрија. Градска управа за заштиту животне средине је у оквиру Еколошке учионице која је одржана 28. септембра 2012. године, са почетком у 10⁰⁰ часова одржати презентацију под називом "Квалитет животне средине на територији Града Новог Сада током 2011. године".

47. 100% ЈЕЛКА - ЈЕЛКА СА БУСЕНОМ

Носилац пројекта: Покрет горана Новог Сада

У циљу што боље и садржајније Акције за заштиту младих четинара, у време Новогодишњих и Божићних празника, дана 17. децембра 2012. године у СПЦ "СПЕНС" спроведена је акција свечаног украшавања јелки. Ученици шестих разреда из 23 новосадске основне школе су се такмичили ко ће лепше окитити јелку у кампањи

"100% јелка - јелка са бусеном", која се традиционално одржава у оквиру дугогодишње Акције "Продужимо живот јелкама".

Јелке су након такмичења сви учесници добили на поклон, да у току празника красе холове школа, а након тога буду засађене у двориштима.

48. МАРКИРАЊЕ ДРВЕНАСТИХ ВРСТА БИЉАКА НА ПРОСТОРУ УНИВЕРЗИТЕТСКОГ КАМПУСА У НОВОМ САДУ

Носилац пројекта: Природно-математички факултет Универзитет у Новом Саду

Универзитетска целина представљена кампусом који обухвата зграде факултета и ректората, и зелени појас према Дунаву, простира се на површини од 250.000 м² и представља једно од већих универзитетских насеља у Европи. Простор на коме се налази Универзитетски кампус је место окупљања младих, одржавања трибина, концерата, тематских природби и различитих манифестација. Уређени травњаци са одабраним врстама дрвећа су место на коме се активно изводи настава за студенете биологије, географије и пејзажне архитектуре.

Циљ Пројекта подразумева паралелне бенефите који се састоји од четири целине. То пре свега подразумева подизање нивоа отвореног простора у склопу Универзитетског кампуса на ниво едукативног објекта, обогаћивање садржаја едукативним садржајима, препознатљивост Града Новог Сада као града зеленила и заштита урбаног флористичког диверзитета. Израђени елементи су стручно обележени примерци растиња, који су на едукативним таблама ову целину подигли на виши ниво.

Предности овако уређеног простора чине велики допринос у правцу јачања еколошке свести суграђана, нарочито омладине, јер овако уређен едукативни полигон је модел активног учења и едукације у области заштите животне средине.

49. РЕЦИКЛАЖА КУЋНОГ ОТПАДА

Носилац пројекта: Пољопривредна школа са домом ученика Футог

Рециклажа отпада доноси огромне привредне уштеде, односно целокупно друштво остварује неупоредиво повољније резултате у портошњи енергије и сировина. Свакако, највећа корист је у очувању животне средине чија је "цена" немерљива. Кућни отпад у чији састав улазе четири главна састојка (органска материја, стакло, папир и метал) лако се рециклира.

Циљна група која је била обухваћена Пројектом је 30 ученика Пољопривредне школе са домом ученика у Футогу. У оквиру радионице, путем вежби, ученици су научили како да практично примене стечена знања, након што су се упознали са вишеструким значајем рециклирања и очувања животне средине.

50. КОНКУРС:ВОЛИМ ЗЕЛЕНО

Носилац пројекта: Гимназија "Е-Гимназија" Нови Сад

Циљ Пројекта је био развијање и неговање културе озелењавања Новог Сада, кроз личне доприносе и идеје ученика средњих и основних школа, којима је омогућено испољавање креативности и уобличавање сопствених идеја путем конкурса за литералне радове. Циљна група су били ученици и њихова мотивисаност за такмичење, способност за рад у тиму и изражавање креативности и брига о средини у којој живе. Учествовало је 360 ученика из 7 средњих и 18 основних школа.

51. ДА ЖИВИМО У ЗЕЛЕНОМ ГРАДУ

Носилац пројекта: Гимназија "Е-Гимназија" Нови Сад

За формирање свести о томе шта је то животна средина и на који начин се опходити према њој, потребна су одређена знања. Пројекат "Да живимо у зеленом граду" имао је за циљ да омогући ученицима средњих школа, родитељима и наставном

кадру стицање знања из заштите животне средине, који се може постићи укључивањем што већег броја заинтересованих у креирању другачије слике Новог Сада и промени става према заштити животне средине. Током тродневног семинара у децембру 2012. године, одржана су предавања од стране еминентних стручњака из области заштите животне средине, из медицине и привреде, из земље и иностранства. Учествовало је 180 ученика из 5 средњих и 12 основних школа.

52. ШКОЛА ЗА ЕКОЛОГЕ У ВРШЊАЧКОЈ ЕДУКАЦИЈИ

Носилац пројекта: Удружење Савез извиђача Војводине Нови Сад

Угроженост животне средине је присутна свуда око нас. Одговорност за природно окружење пада на свакога од нас појединачно. Пројектом "Школа за екологе у вршњачкој едукацији" су се путем едукације пренела одговарајућа знања и вештине. На овај начин учесници су се оспособили да даље, на своје вршњаке, пренесе стечена знања.

Циљ наведеног Пројекта је образовни и састојао се из обуке младих из екологије ради даљег преношења знања на вршњаке, у вршњачкој едукацији. Директна циљна група су били млади, 40 извиђача из Новог Сада, старости од 13 до 23 године, који ће након стечених знања, иста преносити својим вршњацима.

53. ОВАКО ЈА ЧУВАМ ПРИРОДУ

Носилац пројекта: Удружење Одред извиђача "Иво Лола Рибар" Нови Сад

Пројектом "Овако ја чувам природу" су путем Ликовног конкурса активирани ученици петих разреда основних школа да размисле о потреби за заштитом животне средине и ширењу свести о потреби заштите, и да на креативан начин искажу лични удео о очувању природе и њених ресурса. Након завршеног конкурса организована је изложба најуспешнијих радова чији су аутори били награђени.

Циљ наведеног Пројекта је био образовни и пружио је могућност деци у најранијем узрасту да се искажу у овој, све важнијој области.

54. И СВИРАМ И РЕЦИКЛИРАМ

Носилац пројекта: Удружење "SYNTHESIS MEDIA" Нови Сад

Акција „И свирам и рециклирам“ одржана је 22. Децембра у Великој дворани спортско пословног центра „Војводина“ у Новом Саду. Акција је одржана у оквиру традиционалне музичке манифестација „НС Концерт године 2012“ је ове године одржана по 13-ти пут и окупила је 8000 младих људи.

Обзиром да овакве манифестације проузрокују велике количине отпада, која касније може да се рециклира, овога пута су у самој сали били постављени контејнери предвидјени за сваку врсту отпада, ради даље рециклаже.

Да би се подигао ниво свести о потреби правилног одлагања отпада и рециклажи, и одштампано је 150 промо мајци које су на себи имале слоган „И свирам и рециклирам“, а које су подељене музичарима који су наступали на Манифестацији.

Акција „И свирам и рециклирам“ је у потпуности постигла свој циљ едукације младих људи на приступачан и популаран начин о чувању и заштити животне средине.

Након одржане Манифестације запослени у ЈКП "Чистоћа" су очистили салу, сортирајући смећепо врсти: пластичне часе, лименке и стаклене флашице у контејнере предвиђене за сваку врсту отпада, ради даље рециклаже.

55. ДОБРА ПРАКСА - ЖИВОТНА СРЕДИНА И ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Носилац пројекта: Удружење Центар за обуку и рекреацију из Сремске Каменице

Пројектом "Добра пракса - животна средина и особе са инвалидитетом" омогућава се повећање сензибилности особа са инвалидитетом и представника

локалне заједнице о еколошкој инклузији и стварању услова за промену институционалног и организационог амбијента који треба да омогући повећани еколошки активизам особа са инвалидитетом и опште популације на територији Града Новог Сада. Најважније активности биле су припрема и штампање едукативних брошура, одржавање ЕКО радионица како у оквиру ШОСО са домом ученика "Милан Петровић" тако и у природи на Фрушкој гори.

Циљ наведеног Пројекта је био побољшање квалитета живота особа са инвалидитетом кроз развијање свести о правима и одговорностима, важности образовања и учешћа у заштити животне средине.

56. ПРАВО ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ-ИНКЛУЗИВНА ЕКОЛОГИЈА У ПРАКСИ

Носилац пројекта: Удружење Центар за обуку и рекреацију из Сремске Каменице

Пројектом "Право животне средине - Инклузивна екологија у пракси" омогућава се повећање сензибилности заинтересованих и представника локалне заједнице о еколошкој инклузији и стварању услова за промену институционалног и организационог амбијента који треба да омогући повећани еколошки активизам особа са инвалидитетом и опште популације на територији Града Новог Сада.

Најважније активности биле су припрема и штампање едукативних брошура, одржавање ЕКО радионица како у оквиру ШОСО са домом ученика "Милан Петровић" тако и у природи на Фрушкој гори.

Општи циљ Пројекта је био обука заинтересованих из опште популације становништа и институција система за еколошку интеграцију особа са инвалидитетом у локалну заједницу, кроз сензибилизацију ове популације и омасовљење, које уз благотворност утицаја позитивно делује на мотивацију, развијање позитивних образаца понашања и сарадњу опште популације са особама са инвалидитетом и учешћа у заштити животне средине.

57. ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНИ, ТРАНСДИСЦИПЛИНАРНИ И ХОЛИСТИЧКИ ПРИСТУП ЗАШТИТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Носилац пројекта: Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад

У оквиру Пројекта реализован је Симпозијум са темом „Интердисциплинарни, трансдисциплинарни и холистички приступ заштити животне средине“, на коме су стручњаци из различитих области презентовали студентима одређене аспекте из области заштите животне средине. На Симпозијуму је присуствовало 33 студента са различитих факултета Универзитета у Новом Саду.

Програм Симпозијума је био следећи: Холистички приступ заштити животне средине, Биомаркер оксидативног оштећења ДНК, Глобално загревање, Тешки метали и њихов утицај на животну средину, Еко-менаджмент. Организовањем овог Симпозијума унапређена је сарадња између студената различитих струка на пољу заштите животне средине, која до сада на оваквом нивоу није постојала и што представља велики напредак. Студенти различитих струка могли су да сагледају један проблем/тему из различитих углова и тиме је постигнута неопходна интердисциплинарна димензија. Приликом дискусије на појединим темама постало је јасно колико је сваки проблем везан за животну средину комплексан, да дотиче многе дисциплине, као и да се поједини проблеми везано за животну средину могу решити једино интердисциплинарним, трансдисциплинарним и холистичким приступом, сарадњом и удруживањем људи из различитих струка, као и мобилизацијом целе заједнице.

Овај пројекат је допринео активирању огромног научног, истраживачког и развојног потенцијала младих у побољшању односа према екологији и унапређењу заштите животне средине у Граду Новом Саду.

58. ТРЕНИНГ ЗА ЕКОЛОШКИ НОВИ САД

Носилац пројекта: Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад

Циљ Пројекта био је да ова група вршњачких едукатора током наредног периода учествује у организовању здравствено – васпитних кампања Завода за здравствену заштиту студената. Пројекат је успешно реализован у сарадњи са студентским организацијама Медицинског факултета (IFMSA) и одсека за фармацију (PSANS) и уз учешће волонтера Завода за здравствену заштиту студената који су и чланови Вршњачког тима за здравствену свесност. Тренинг се састојао из два дела. Током првог дела одржаног 13. и 14. децембра, учесници су научили које су предности вршњачке едукације и вршњачког приступа. У другом делу тренинга 21. и 22. децембра, учесници су се упознали са значајем очувања животне средине и њеним утицајем на здравље. Обрађене теме биле су: „Стање животне средине и исправност намирница“, „Исправност воде за пиће из фабрике воде и водоводне мреже ЈКП „Водовод и канализација“ Нови Сад и јавних бунара Града Новог Сада“, „Квалитет ваздуха и ниво буке у животној средини Града Новог Сада“. Након епидемиолошког дела учесници су активно учествовали у радионицама на теме: „Рециклажа пластике, папира и лименки“, „Рационално коришћење енергије (како могу да уштедим потрошњу струје и воде ја као појединац, колико је то значајно?)“, „Шта су то обновљиви извори енергије“. Посебан део било је предавање на тему еко – менаџмента.

Након завршене едукације студенти су одржали радионицу у Заводу својим вршњацима и делили су штампани материјал колегама који су долазили на систематске прегледе. Пројекат је реализован у предвиђеном периоду у децембру 2012. године. Окупљена је група студената волонтера усменим обавештавањем студената у Заводу за здравствену заштиту студената. Чланови тима су прошли планирани четвородневни тренинг.

59. УЧИМО, ДА БИСМО НАУЧИЛИ ДРУГЕ

Носилац пројекта: Удружење Центар за демократију и развој

Пројекат пропагира значај активности на јачању свести о потреби заштите животне средине са циљем да се подстакне развој еко-сензибилитета, свести и понашања кроз активности за заштиту животне средине и друге видове учења, као и да се појача свест за проблеме околине и развије емоционалну и рационалну способност појединца да учини више на очувању и заштити животне средине.

Циљна група пројекта су наставно особље и васпитачи, стручни сарадници из вртића, основних и средњих школа, родитељи, као и други заинтересовани који се баве проблематиком еко-васпитања и образовања и раду на заштити животне средине. Учесници у пројекту позвани су путем затворене Фејсбук групе Центра за демократију и развој, као и путем сајта. Такође су позивани ученици средњих школа преко својих професора, као и студенти педагошких смерова Универзитета у Новом Саду на предавањима и вежбама. Пројекат је реализован у Новом Саду током друге половине децембра 2012. године и у јануару 2013. године. Реализација Пројекта текла је кроз две фазе - припремну и имплементацију.

60. ЗАЈЕДНО КРОЗ ЗЕЛЕНО

Носилац пројекта: Удружење Центар за демократију и развој

Циљ Пројекта био је покретање дискусије о хуманизовању друштвених структура животне средине. Остварење овог циља, отворила се могућност остварења и дугодочних циљева – буђења свести за проблеме оријентисане на еколошке услове околине, уз утицање на развој како емоционалне, тако и рационалне способности појединца, као и способност свесног спознавања и доживљавања односа између људи, околине и природе. Такође, циљ је био и развијање конкретне способности код појединца за решавање актуелних и будућих проблема, јачање компетенције деловања појединца на очувању животне средине, те побољшање самоорганизација и властита иницијатива појединца тако што се тежи процесу учења у којем они сами

одлучују о свом животу, развијају фантазију, не прихватају беспомоћно технолошке и остале стеге.

Циљна група Пројекта били су млади, који су покретачка снага решења свих већих криза једног друштва, а посебно еколошке кризе, која нам свима прети. Учесници у пројекту позвани су путем затворене Фејсбук групе Центра за демократију и развој, као и путем сајта. Позивани су ученици средњих школа преко својих професора, као и студенти Универзитета у Новом Саду, на предавањима и вежбама. Пројекат је реализован у Новом Саду током друге половине децембра 2012. године и у јануару 2013. године. Реализација се одвијала кроз едукативне тренинг-семинаре о еколошкој кризи, одрживом развоју и ангажовању младих у решавању проблема животне средине. Одржана су три тродневна тренинг семинара, која су обухватила укупно 150 младих којима су еминентни стручњаци из области екологије и заштите животне средине пренели релевантна знања, која ће им користити у даљем раду.

61. ПЛАНЕТИ ПОМАЖИ У РЕЦИКЛАЖИ

Носилац пројекта: Удружења грађана Recycle Green из Новог Сада

Пројекат је реализован у периоду од 1. јануара до 28. фебруара 2013. године. Средства за реализацију су обезбеђена на основу Допунског споразум о сарадњи између Града Новог Сада и НИС а.д. за 2012. годину, којим су Граду Новом Саду донирана средства за спонзорске и донаторске пројекте од изузетног значаја за Град Нови Сад који се реализују на територији Града. Анексом 1. Допунског споразума о сарадњи између Града Новог Сада и НИС а.д. за 2012. одобрена су средства за пројекте од изузетног значаја за Град Нови Сад који се реализују на територији Града, а који су подржани путем Јавног конкурса за финансирање пројеката из области спорта, културе, заштите животне средине, науке, као и социјалне и хуманитарне пројекте.

У области заштите животне средине реализован је и Пројекат "Планети помажи у рециклажи", Удружења грађана Recycle Green, Нови Сад који је био усмерен на едукацију деце узраста од 10 до 14 година и остваривање услова да се 8 новосадских основних школа укључи у систем селекције амбалажног отпада.

62. АКО ЗНАМ И РАЗУМЕМ, МОГУ И ДА САЧУВАМ

Носилац пројекта: "Удружења Архус центра Нови Сад" из Сремске Каменице

Активности које су се одвијале у оквиру Пројекта била је Школа за зелено информисање, у оквиру које је учествовало 15 новинара из Србије. Спектар тема који је био обухваћен допринео је бољој информисаности новинара, самим тим и грађана о значају животне средине. Што се тиче других активности у оквиру Пројекта, спроведен је био Ликовни конкурс на тему енергетске ефикасности у свакодневном животу и начинима како мпжемо да сачувамо енергију за будуће генерације.

63. САТ ЗА НАШУ ПЛАНЕТУ

Носилац пројекта: Градска управа за заштиту животне средине

Град Нови Сад се као и претходних година придружио светској акцији „Сат за нашу планету“ коју организује WWF - Светски фонд за природу, и заједно са осталим градовима широм планете, у суботу 31. марта у 20³⁰ сати организовао симболично гашење расвете на репрезентативним локацијама, у трајању од једног часа.

У суботу 31. марта у 20³⁰ часова у Новом Саду било је угашено декоративно осветљење на Градској кући и свим зградама на Тргу слободе, које се налазе у строгом центру Града, на Српском Народном Позоришту и Позоришном тргу, као и на две највеће цркве - римокатоличкој цркви „Имена Маријина“, и православној Саборној

цркви. Петроварадинска тврђава и мост "Дуга" који су једни од симбола нашег Града такође су били у мраку током ових 60 минута.

64. ОБЕЛЕЖАВАЊЕ 5. ЈУНА - СВЕТСКОГ ДАНА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Носилац пројекта: Градска управа за заштиту животне средине

Светски дан заштите животне средине је највећи и најраспрострањенији догађај током којег се истиче значај заштите животне средине. Светски дан животне средине успоставила је Генерална скупштина Уједињених нација 1972. године како би обележила отварање Стокхолмске конференције о животној средини. Овај дан је прилика да се кроз организацију разних догађаја, акција широм света утиче на подизање глобалне свести о значају заштите животне средине и позивање на политичку ангажованост и предузимање конкретних мера. Слоган овогодишње манифестације је "Зелена економија. Да ли си укључен?" Велики број људи није заинтересован за ову тему јер сматра да је концепт зелене економије сувише комплексан и неразумљив. Напротив, зелена економија је нешто што је заиста применљиво свуда око нас. Светска економска криза која је почела 2007. године а осети се и данас сматра се, по многим економистима најгором кризом од 1930. године. Најважнији закључак који се намеће из искуства економске кризе је да устаљени начин пословања више није опција. Нова зелена економија је предлог за алтернативан и одржив начин пословања. У уторак, 5. јуна са почетком у 11 часова у Културном центру Новог Сада, клуб "Трибина младих" (Католичка порта 5) Градска управа за заштиту животне средине организовала је округли сто "Квалитет животне средине у Граду Новом Саду током 2011. године". На округлом столу представљена је презентација свих пројеката из области праћења стања животне средине на територији Града. Након презентације представници институција надлежних за мониторинг дали су своје стручно мишљење и сугестије везане за резултате мерења као и предлог мера за наредни период. Догађају су присуствовали и студенти заштите животне средине који су након стручног дела округлог стола постављали питања.

VI. ИНФОРМИСАЊЕ И ОБЈАВЉИВАЊЕ ПОДАТАКА О СТАЊУ И КВАЛИТЕТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

1. РЕКОНСТРУКЦИЈА ИНТЕРНЕТ ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ ГРАДСКЕ УПРАВЕ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Носилац пројекта: Факултет техничких наука Нови Сад

Актуелна и лако доступна информација један је од циљева Градске управе за заштиту животне средине. Управо из тог разлога, 1. јануара 2005. године, активирана је интернет презентација Управе (www.environovisad.org.rs). Да би садржај презентације задовољавао потребе Управе, у 2011. години је, поред редовног одржавања, урађена и реконструкција.

2. ШТАМПАЊЕ ЕДУКАТИВНОГ ПРОПАГАНДНОГ МАТЕРИЈАЛА ПРЕМА ИДЕЈНИМ РЕШЕЊИМА

У циљу подизања нивоа образовања, јачања свести и популаризације заштите животне средине, Градска управа за заштиту животне средине је у 2012. години обезбедила и штампање следећег едукативног пропагандног материјала:

- Брошура - публикација (500);
- Часопис - извештај (1.300 комада);
- Календар (1.300 комада);
- Плакат (2.000 комада);
- Летак (3.000 комада);
- Пано - ролап (5 комада);

- Агенда (1000 комада)

3. НАРОДНА БИБЛИОТЕКА СРБИЈЕ - ISBN ознака

VII. ТРОШКОВИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА

Трошкови реализације програма укључују:

1. Обавезу објављивања јавног конкурса за доделу средстава за суфинансирање научноистраживачких програма и пројеката и активности на јачању свести о потреби заштите животне средине на територији Града Новог Сада (Јавни конкурс је објављен у "Дневнику");

2. Трошкове платног промета и инопровизије - Пројекат "ЕСОprofit Novi Sad" - Народна банка Србије;

3. Обавезу објављивања обавештења у "Службеном гласнику РС" о закљученом уговору о јавној набавци мале вредности;

4. Покриће трошкова учешћа Градске управе за заштиту животне средине на Међународним сајмовима "ЛОРИСТ" (21. Међународни сајам екологије "ЕКО - СВЕТ");

5. НакнадУ за обављање послова обједињене наплате накнаде за заштиту животне средине на територији Града Новог Сада за период од 01. јануара до 30. новембра 2012. године.